

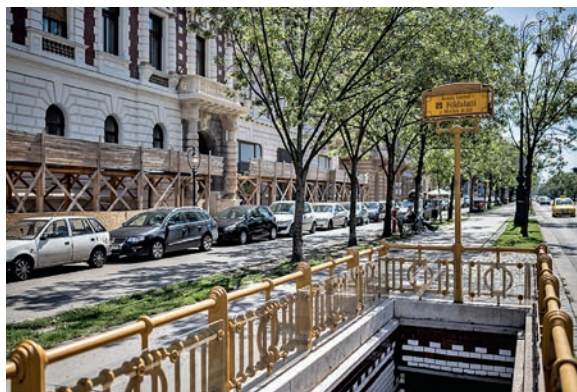
16. OLDAL

A lehetőségek műhelye

A FabLab Budapest nyomot hagy Terézvároson

4. OLDAL

Korzó, allé, sétány Életre kel az Andrássy út

20. OLDAL

A 25. év Weisz Sára, az Opera balerinája

Önkormányzati fogadóórák

Tisztségviselők

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 SOPRONI TAMÁS polgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7967-es számon
 DR. KERÉK-BELEZNAY ZSUZSANNA alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első kedd 16.00–18.00 <i>Női és családügyi fogadóóra/tanácsadás:</i> Minden hónap első hétfő 16.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-os számon
 Temesvári Szilvia alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00–18.00 Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-os számon
 Györffy Máté alpolgármester képviselő (9. evk.)	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00–18.00 Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-os számon
 Miyazaki Jun alpolgármester képviselő (5. evk.)	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 16.00–18.00 Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-8938-as számon
 dr. Mogorósi Sándor jegyző	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/508.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7965-ös számon

Választókerületek képviselői

EVK.	NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
1.	 Heltai László	LMP-iroda, V. kerület, Kálmán Imre u. 24.	Csütörtök 18.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a (06-30) 751-8925-ös számon
2.	 Németh Helga Anna	Polgármesteri Hivatal Eötvös u. 3.	Minden hónap utolsó szerda 17.00–18.00 Előzetes egyeztetés a (06-30) 608-3687-es számon
3.	 Szilágyi Erika	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/516.	Minden hónap utolsó kedd 17.00–18.00 Előzetes egyeztetés a (06-70) 705-5568-as számon
4.	 Kecskés Balázs	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első szerda 15.00–17.00 Telefon: (06-70) 768-5099
6.	 Szász Károly	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első csütörtök 15.00–17.00 Telefon: (06-70) 476-3783
7.	 Sajószegi Péter	Polgármesteri Hivatal (recepció érdeklődni)	Minden hónap első szerda 15.00–17.00 Telefon: (06-70) 476-3792
8.	 Bálint György	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/516.	Csütörtök 17.00–19.00 vagy előzetes egyez- tetés alapján a (06-70) 314-5888-as számon
10.	 Gaár Iván Zsolt	MSZP-iroda, Andrássy út 79.	Minden hónap első hétfő 17.00–19.00 Telefon: (06-20) 936-6613

Listán megválasztott képviselők

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 dr. Bundula Csaba	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 956-0506-os számon
 Simonffy Márta	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 476-3806-os számon
 Császárné Csóka Ilona	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 206-7263-as számon
 Lindmayer Viktor	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 935-6487-es számon

Országgyűlési képviselő

 dr. Oláh Lajos	Fogadóórát tart a Teréz krt. 46. szám alatti irodájában bejelentkezés alapján, amelyet a +36 30 709 11-02-es telefonszámon vagy a drolahlajos@dkp.hu e-mail-címen lehet megtenni.
---	--

Közérdekű

Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.
Vezető: Szőke Zoltán, 061/ 332 39 62

Hunyadi téri Vásárcsarnok és termelői piac
Piacfelügyelő: Mészáros László
1067 Budapest, Hunyadi tér 4., 061/ 342 55 93

Terézvárosi Család- és Gyermekejélési Központ
dr. Kopácsy Judit
1068 Budapest, Király utca 82., 061/ 344 60 60

Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat
Vezető: dr. Czermann Imre
1074 Budapest, Csengery utca 25., 061/ 321 2200

Terézvárosi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona
Intézményvezető: Kecskés Andrea
Bp. VI., Podmaniczky u. 18. Tel.: 311-2230

Terézvárosi Gondozó Szolgálat
Vezető: Scholczné Havas Palma
1061 Budapest, Király utca 31., 061/ 413 6601

Terézvárosi Parkolási Rendszer
0680 466 466

Vagyonkezelő Nonprofit Zrt.
Vezető: dr. Bodnár Zoltán
1064 Budapest, Rózsa utca 81-83., 061/ 3016 700

Budapest Főváros Kormányhivatala VI. kerületi Hivatala Hatósági Osztály és hivatalvezetés

1063 Budapest, Szinyei Merse utca 4.
Telefon: 473-2714, 473-2718
Ügyfélfogadási idő: hétfő 13.30–18.00,
szerda 8.00–16.30, péntek 8.00–11.30

VI. kerületi Kormányablak

1062 Budapest Andrássy út 55.
1062 Budapest Teréz körút 55. (Nyugati pályaudvar)
Ügyfélfogadás:
Hétfő 8–18, **k-cs:** 8–16, **szerda:** 11–19, **péntek:** 8–14

Terézvárosi Polgármesteri Hivatal

1067 Budapest, Eötvös utca 3.
Központi telefonszámok: 342-0905, 342-0906,
342-0907, 342-0908, 342-0909.
Ingyenes zöld szám: +36 80 201 138
Ügyfélfogadás: hétfő 13.30–18.00,
szerda 8.00–16.30, péntek 8.00–11.30

Ügyfélszolgálat

1067 Budapest, Eötvös utca 4., **Telefon:** 351 8939
Hétfő: 08:00–18:00, **Kedd:** 08:00–16:00
Szerda: 08:00–16:30, **Csütörtök:** 08:00–16:00
Péntek: 08:00–13:30

Az önkormányzat bizottságai

Humán bizottság

Németh Helga Anna elnök, Szász Károly alelnök,
Császárné Csóka Ilona, Sajószegi Péter,
Szilágyi Erika, Grekovic Borbála,
Hegyi András, Komjáthy Anna, Takács Gergely

Pénzügyi és jogi bizottság

Kecskés Balázs elnök, Németh Helga Anna alelnök,
Gaár Iván, Lindmayer Viktor, Kovács Aranka,
Matolcsi Györgyné, Molnár Gergely

Tulajdonosi bizottság

Bálint György elnök, Heltai László alelnök,
dr. Bundula Csaba, Kecskés Balázs, Sajószegi Péter,
Fülöp Gergely, Nyíri Gábor, Tóth Viktor, Tőreki Milán

Környezetvédelmi bizottság

Heltai László elnök, Bálint György alelnök,
Sajószegi Péter, Simonffy Márta, Szász Károly,
Csontos Gyöngyi, Matokanovic Lidia,
Szabó Krisztina Diána, Varga Máté

Fel az alappal!

Az alap a legfontosabb – derült ki újra, ezúttal a vietnami pho leves-sel és még egy sor más dologgal kapcsolatban. Inspiráló művészbarátság, táncoskarrier és vendéglátó-birodalom éppúgy épülhet erre az evidenciára, mint egy közösségi műhely, mégis újra és újra megfeleledkezünk róla: kicsiben és nagyban, egyénileg és közösen egyaránt.

Például nem fektetjük le a szabályokat. A később durván egymásnak feszülő szórakozni és pihenni vágyók, illetve vállalkozók és lakók egymást korlátozó jogai utólag nehezen érvényesíthetők, a status quót kibillenteni százszoros energia, komoly veszteségek nélkül elképzelhetetlen, keserves kompromisszumok nélkül lényegében lehetetlen. Ugyanakkor a „sosem késő” közhelyét sem érdemes elvetnünk: most van lehetőség arra, hogy beleszóljunk a következő turistaszezonok jellegébe.

Ha mégis a közműves és nem a bádogos szimbolikus építőipari szerepére vágyunk, akkor ugorjunk be a Hunyadi csarnokba, mert részesei lehetünk annak a közös tervezésnek, amely új alapokra helyezi a piacozást, és amelynek nemcsak a végeredménye izgalmas, de maga a folyamat is.

És ha már arrafelé járunk, kanyarodjunk rá az Andrassy út fel-szabadított szervizútszakaszaira, találjuk ki, hogy mihez kezdünk a szokásos funkciójától megfosztott – azaz autómentessé tett – úttal, hogyan járulhatunk hozzá a korzós alapjelleg visszaállításához azzal, hogy megfogalmazzuk, számunkra mit jelent az emberekre kalibrált köztér és mi mit adhatunk hozzá. Találjuk ki együtt az elérhető város receptjét.

KERTÉSZ ANNA

Szóljunk bele!

Indul a rövid távú lakáskiadás szabályozásának előkészítése

- 4-5. Életre kel az Andrassy út
- 6. Mintaprojektek az élhetőbb fővárosért
- 7. Erzsébetváros és Terézváros összefog
- 8-9. Beleszólhatunk a szabályozásba
- 10-11. A rend civil örei
- 12-13. Találjuk ki együtt a piac belső terét!
- 14. Ez a lét a természetes
- 15. Így buli a tábor
- 16-17. Nyomot hagyni a városon
- 18. Nem csak a függöny maradt
- 19. Podmaniczky Szilárd:
Szabályos kitérés a fájdalom útja elől
- 20-21. Akarat és szervezés
- 22. Kultúrkör
- 23. Még mindig maradnak
- 24-25. Csont nélkül nem megy
- 26. Rejtvény
- 27. Apróhirdetés/mozaik
- 28. Nagyvilág – Színes hírek

8.

10.

Szabadidőben szolgálnak
Polgárőrök is vigyáznak
esténként a terézvárosiakra

23.

Nem múltól íz
Másik Jánossal
a sztorik nyomában

24.

A pho leves titka
A népszerű vietnami étterem
konyhájában jártunk

TERÉZVÁROS KÖZÉLETI, KULTURÁLIS ÉS ÉLETMÓDMAGAZIN

KIADÓ: Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata

FELÉLŐS SZERKESZTŐ: Kertész Anna

A LAP MUNKATÁRSAI: Dobi Ágnes, Gajdács Emese

TÖRDELÉS: Formula Stúdió **FOTÓ:** Képszerkesztőség

SZERKESZTŐSÉG CÍME: 1067 Budapest, Eötvös utca 3.

E-MAIL: sajto@terezvaros.hu

NYOMDA: Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Lajosmizse

FELÉLŐS VEZETŐ: Papp Tibor ügyvezető igazgató **TERJESZTÉS:** Magyar Posta Zrt.

A HIRDETÉSEK FELADHATÓK A SAJTÓIRODÁN:

Telefon: 06 1/342-0905,

2451-es mellék

E-mail: sajto@terezvaros.hu

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:

VI., Eötvös utca 3., recepció,
hivatali nyitvatartási időben.

Életre kel az Andrássy út

Vajon milyen az Andrássy út, amikor nem az autók uralják? Hogyan használjuk a sétafelületet, ha az a többszörösére nő? Feltekintünk majd a műemlék épületekre vagy elmélyedünk az időszakos látnivalókban, ha nem pusztán a továbbhaladás a cél? A válaszokat az augusztus 1-jén induló mintaprojekt adhatja meg.

A világ nagyvárosai lelassultak és átalakultak a koronavírus-járvány hatására, némelyik pedig, lehetőségként tekintve a helyzetre, hosszú távú változásokat tervez az autóforgalom csökkentésére, az élhetőbb környezet kialakítására.

Budapest és néhány kerület – köztük Terézváros – vezetése elkötelezett egy hasonló folyamat katalizálásában, ennek első lépéseként augusztus és október között a helyi adottságokhoz igazodó mintaprojektek indulnak a fővárosban.

Autóútból közösségi tér

A VI. kerület a „koronaékszerét” is belevetíti a pilotprogramba: az Andrássy út Vörösmarty és Rózsa utca közötti szervízútját szabadítja fel az autóktól, a gyalogosok, a kerékpárosok az így kibővült járdaszakaszokat használhatják majd – szinte bármire,

A szervízút az Andrássy út mindkét oldalán, a Vörösmarty és a Rózsa utca közötti szakaszon augusztus 1-jétől október 18-ig autómentes lesz. Célforgalom sem mehet be. Azoknak a helyi lakosoknak, akik rendszerint a szervízúton parkolnak, most ideiglenesen máshol kell helyet keresniük.

amire szeretnék. Sőt, nem titkolt vágya az önkormányzatnak, hogy a közterület használati új funkciókat is adjanak a felszabadult útszakasznak – ahogy azt korábban a Szabadság hídon tették.

„Arra teszünk kísérletet, hogy az autóktól zsúfolt szervízutat közösségi térré változtassuk. Ennek a lépésnek forgalomcsillapító hatása lesz, ami fontos egy zöldebb, tisztább, élhetőbb kerület megteremtéséhez – hangsúlyozza Soproni Tamás, Terézváros

polgármestere. – Több kiállítás is lesz a területen, mert a kultúrának helye van a múzeumok falain kívül a köztereken, utcákon és itt, az Andrássy úton is. A rendezvényt kiemelten a környezetvédelem fontosságát hangsúlyozva szervezzük. Terézvárosi vállalkozók újrahasznosított anyagokból gyártott installációit rakjuk ki, planténerekben fákhoz hozunk, gyeptéglázunk. Szóval ez a program egyszerre lesz zöld, kulturális és nagyon terézvárosi.”

A helyi vendéglátósok növelhetik teraszaikat a növények, installációk által szegélyezett területen, a parkoló autók helyén valódi agóra alakulhat ki, amely közösségi szempontból is erősítheti a városrészt.

Promenád, allé, sétány

Temesvári Szilvia környezetvédelemért és civil ügyekért felelős alpolgármester azt szeretné, hogy oda-vissza ható folyamatot eredményezzen a lezárás. „Senkinek nem jut eszébe zöldfelületként gondolni az Andrássyra. Amennyiben a lakók akként tekinthetnek rá egy időre, ha szabadidős, találkozási, ismerkedési helyszíneként használhat-

ják, akkor megnőhet az igényük arra, hogy »nagyobb szeletet« kapjanak a közterekből – mondja az alpolgármester. – A találkozásokat elősegítő civil programokat üdvözljük és támogatjuk, emellett szeretnénk, ha magától is élne a terület. Találjunk új funkciókat, új szavakat a közös térre, legyen itt promenád, allé, sétány!”

„Azt szeretnénk megmutatni, hogy mi mindent lehetne csinálni ennyi felszabaduló térrel – hangsúlyozza Győrffy Máté városfejlesztésért felelős alpolgármester. – Így az út keresztmetszetét is újra lehetne gondolni. A mostani projektben például planténerekkel imitálunk egy fasort. A planténeres fák helyzete be tudja mutatni a fővárosiaknak, hol lehetne a jövőben fasor, ami a mostani fák gyökérzetproblémáját is megoldaná. Az autómentes szakasz pedig megnyílik a gyalogosok, biciklisek, rollerek, kisbábát tologatók számára, egy sokkal kreatívabb térhasználatot biztosítva.”

Kitárlkozik Terézváros

Üzenetértékű, hogy helyi és a fenntarthatóságot több területen is képviselő vállalkozók, a lapban részletesen bemutatott FabLab Budapest csapata készít installációkat a területre.

Az általuk tervezett és kivitelezett „klímamenedékek” is a projekt környezettudatos aspektusát erősítik. „Szeretnénk meghaladni a közösségi tér funkcióját, tehát edukációs, informatív jelleggel is tervezzük felruházni a helyet – mondja Pap Dávid, a FabLab Budapest vezetője. – Az épülő installáció alapját az útfelületre festett grafikai felület adja, amelyen érdekes, elgondolkodtató, játékos festések vezetnek a látogatókat. A bútorinstalláció tervezése során fontosnak tartjuk az objektum utóéletét, így ezt szem előtt tartva, moduláris rendszerben tervezzük. A különböző méretű blokkok a

későbbiekben például iskolák udvarán, társasházak kertjében válhatnak hasznos kiegészítőkké.”

Az autóktól felszabadított területen helyet kap az ARC válogatási kiállítása is, amely 34 kis méretű plakáttal reprezentálja az idén húszéves kultikus projekt sokszínűségét és sokirányúságát. „Most sem kerüljük el az aktuálpolitikát, de nem a közérzet megjelenítése fog dominálni. Olyan alkotásokat választottunk, amelyek ma is érdekesek lehetnek” – ígéri Bakos Gábor, az ARC kiállítás egyik alapítója. „Féldőben” cserélődnek majd a plakátok, és 30 terézvárosi ARC, portré jelenik majd meg a felületeken. Csoszó Gabriella és Fabricius Anna fotóművészek keresik és örökítik meg a városrész jellegzetes vagy tipikus figuráit, a művészek sokat bizonyított érzékenysége pedig garancia arra, hogy – Bakos Gábor szavait idézve – bensőségesen és hitelesen tárulkozik majd ki Terézváros, azt a széles spektrumot bemutatva, amely megjelenik a városrészben. „Nem dől semerre, hiszen nagyon sokféle társadalmi réteg él, dolgozik, szórakozik egymás mellett a kerületben.”

„A főváros 15 kisebb-nagyobb forgalomcsillapító projektjének az a funkciója, hogy ki lehessen próbálni, milyen hatásuk van a városra, hogy alakul a forgalom a projekt helyszínein és máshol, milyen elkerülő utakat választanak az autósok” – számol be a fővárossal közös tervekről Győrffy Máté alpolgármester. – „Ez az információgyűjtés nagyon fontos a hosszú távú építkezésben. Terézváros két ilyen forgalomcsillapítási pilotprojektben érintett, a szándékaink itt egybeestek a főváros törekvéseivel: a Belső-Erzsébetvárossal közös projektben, illetve abban, amire az Andrássy kijelölt szakaszán kerül sor.

A lezárás célja az Andrássyn pont az, hogy megnézzük, hogy lehet hosszú távon kisebb autóforgalom ezen a patinás úton. Ehhez persze hozzá kell majd tenni a Kós Károly sétány autómentesítését és a Lánchíd forgalmát is át kell gondolni. A Kós Károly sétányról mindenesetre már van kormányhatározat, a főváros a kormánnyal is egy irányban gondolkodik ebben a kérdésben. Ennek a nagy átalakulásnak ez a pár hetes projekt az első lépése.”

„Menjenek és élvezzék a zöldet, kóboroljanak az utcabútorok között – kéri Győrffy Máté alpolgármester a terézvárosiakat. – Vegyék észre, mennyi szabad terület van a kerületünkben, és merjék szabadon használni!” Soproni Tamás pedig bízik abban, hogy októberben arról tudunk beszélgetni, milyen jó is, ha a köztereket visszakapják az emberek. „Addig is várok mindenkit szeretettel az Andrássyra a kerületből és a kerületen túlról is” – üzeni a polgármester.

K.A.

Mintaprojektek az élhetőbb fővárosért

Augusztusban újabb forgalomcsillapítási projektek indulnak Budapesten, ezek között szerepel a Király utca környékének átalakítása is. A tesztidőszak tapasztalatai beépülnek majd a hosszabb távú átalakítás terveibe. A cél egy élhetőbb – egészségesebb, biztonságosabb, nyugalmasabb – főváros megteremtése.

Bizonyára nem véletlen, hogy Budapest belső kerületeiből több mint 100 ezren költöztek ki 1990 óta, így a belváros elvesztette lakosságának egyharmadát. Az okok közé tartozik, hogy kevés a zöldterület, évente közel négyezer közlekedési baleset történik, amelyekből hetente egy halálos kimenetelű. Állandósultak a közlekedési

dugók, egészségtelen a levegő, 91 napon lépi át az egészségügyi határértéket a szállópor koncentrációja még Budán is.

Ezek a negatív tendenciák vezettek ahhoz, hogy széles körű szakmai és társadalmi bevonással elindult a 2027-ig szóló Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezése, és kipróbálás alatt van 15 közlekedésbizton-

sági és forgalomcsillapítási mintaprojekt – derült ki a városi sajtóbeszélgetésen Balogh Samu kabinetfőnök előadásából.

Mint megtudtuk, az élhető város megteremtéséért a főváros a kerületekkel együttműködve valósítja meg a mintaprojektet. A Budapesti Közlekedési Központ közlekedésbiztonsági terve helyiek visszajelzései alapján készül majd el.

A mintaprojektet folyamatosan véleményeztetik a lakossággal a kozossegitervezes.budapest.hu oldalon, a tapasztalatok beépítésével akcióterv készül 2020 végéig, majd ezek alapján az intézkedések 2021-ben, ütemezetten vezethetők be.

Balogh Samu emlékeztetett arra, hogy a budapesti úthálózat harmada jelenleg is 30 kilométer/órás és ez alatti sebességszabályozott zónaként működik, az utak nagyjából felén pedig 50 kilométer/óra a megengedett sebesség, emelt sebességűnek számít a főúthálózat harmada, ami a teljes úthálózat mindössze 7 százaléka. A lakóterületektől távolabb fekvő főutakon, autópálya-bevezető szakaszokon természetesen továbbra is indokolt a gyorsaság a forgalom haladásának segítése érdekében. A forgalom lassítását a belső városrészben, a sűrűn lakott városnegyedekben, oktatási és egészségügyi intézmények, parkok és játszótérek környékén javasolják.

A kabinetfőnök a jó példák közé sorolta, hogy a pesti alsó rakpartot május óta hétfőként már megnyitották a gyalogosok és a kerékpárosok előtt a Margit híd és a Szabadság híd között. Ez a kedvező tapasztalatok miatt szeptemberig így is marad, a rakpart lezárása ugyanis nem okozott fennakadást a közlekedésében.

GAJDA CS. EMESE

AZ ELSŐ ÜTEMBEN INDULÓ MINTAPROJEKTEK

Pesti alsó rakpart hétféi megnyitása a Margit híd és a Szabadság híd között

- I. kerület:** turistabuszok közlekedésének szabályozása a Gellért-hegyen
- II. kerület:** lakóövezeti utcák sebességszabályozása
- III. kerület:** forgalomcsillapítás a Szentendrei úton és a Vörösvári úton
- V. kerület:** lakóterületeket terhelő átmenő forgalom további csökkentése

VI. kerület: főutak forgalomcsillapítása és zöldfelületi fejlesztése

VII. kerület: Belső-Erzsebetváros átfogó forgalomcsillapítása

VIII. kerület: fővárosi jelentőségű kerékpáros-útvonalak kialakítása

IX. kerület: Belső-Ferencváros átfogó forgalomcsillapítása

X. kerület: forgalomcsillapítás az Üllői úton

XI. kerület: a Budafoki út környékének forgalomcsillapítása

XII. kerület: közlekedési felület újraosztása egyes fővárosi keze-lésű útszakaszokon

XIII. kerület: átmenő forgalom szabályozása Újlipótvárosban

Erzsébetváros és Terézváros összefog

A főváros által indított Budapesti Zöld Városfejlesztési Program részeként augusztus 10-étől megvalósuló közös akció célja az átmenő forgalom csökkentése, a gyalogos- és kerékpáros-forgalom lehetőségeinek javítása, egy tisztább, zöldebb, csendesebb belváros kialakítása.

A Terézváros és Erzsébetváros összefogásában megvalósuló projekt keretében az Andrássy út–Teréz körút–Erzsébet körút–Rákóczi út–Károly körút–Bajcsy-Zsilinszky út által határolt utcákban lesz forgalmi rend-változás.

„Az elmúlt harminc év során az egyszerű gyalogos sokszor érezhette úgy, hogy másodrendű állampolgár, ezen szeretnénk változtatni – kezdte a közös akció bejelentését Soproni Tamás, Terézváros polgármestere. – A hatodik és a hetedik kerület vezetése elkötelezett abban, hogy visszaadjuk az embereknek a belvárost, a köztereket.”

A programban a Király utcát és a két kerületet határoló szakaszokat forgalomtechnikailag úgy alakítják át, hogy könnyebb legyen a helyieknek célforgalomban érkezni, a Király utcán pedig csökkenjen az átmenő forgalom.

A helyiek mindezt már megtapasztalhatták május környékén, amikor nagyon pozitív visszajelzések érkeztek az önkormányzathoz, ezért a kerületek vezetői elhatározták, hogy hosszabb távon, több hónapra vezetik be a forgalomcsillapítást.

„A Wesselényi utca, a Dohány utca, a Dob utca minden áldott nap úgy néz ki, mintha autópálya lenne. Az autók reggeltől estig száguldoznak ezeken a szűk utcákon. Mi azt szeretnénk, ha ez megszűnne – jelentette ki a hetedik kerület polgármestere, Niedermüller Péter. – Éppen ezért döntöttünk úgy, hogy részt veszünk abban a pilotprojektben, amelyik korlátozza az átmenő forgalmat.” A polgármester hangsúlyozta: csak az átmenő forgalmat korlátozzák, a lakók számára nem lesz nehezebb az autós közlekedés.

Niedermüller Péter szerint egy olyan világváros belvárosába, mint Budapest, nem való ennyi gépkocsi.

„Itt állunk a Király utcában, bármerre nézünk, mindenhol autók sokaságát látjuk. Én egy olyan kerületben szeretnék él-

Soproni Tamás
és Niedermüller Péter
polgármesterek

ni, ahol nem ennyi kocsit, hanem ennyi biciklit látok. Ahol sokkal több a zöld, ahol az úttesten nem terepjárók rontják a levegőt, hanem kerékpárosok vagy rolleresek közlekednek. A kampányban kezdettől fogva azt mondtuk, hogy egy másik várost akarunk,

egy másik várospolitikát fogunk folytatni” – fogalmazott Erzsébetváros polgármestere, hozzátéve, azt szeretnék, hogy ez a megvalósítani kívánt „új” város fenntartható, zöld, tiszta levegőjű és szabad legyen.

G.E.

Világszerte óriási változásokat hozott a közlekedésben a járványhelyzet. A kedvező tapasztalatok miatt számos nagyváros fontolgatja, hogy megtartja a koronavírus miatt bevezetett forgalmi változtatások egy részét. Bostonban pár hónapja még „hipszterek lobbiztak” több kerékpársávért, mára megduplázták a számukat. Los Angeles forgalmas kereszteződéseiben átállították a gyalogoslámpákat hosszabb zöld jelzésre, hogy elkerüljék a pirosnál összegyűlő tömeget, így az autósok is lassabban haladnak. New Yorkban egyelőre nem kell területfoglalási engedély, amit korábban „kihalásos alapon”, szigorú feltételekhez kötve lehetett megszerezni az éttermeknek, hogy asztalaikat a járdára kihelyezhessék. Majd minden bolt és étkezde az utcára települt, így több helyen a gyalogosforgalmat kellett elterelni, ami miatt az autóbehajtást korlátozták. Seattle központjában 30 kilométernyi utat tettek autómentessé, hogy a város lakók biztonságos távolságtartás mellett sportolhassanak, mozoghassanak a szabadban, és ne zsúfolódjanak össze a parkokban. A gyaloglás, a kerékpározás, valamint az (elektromos) robogózás vált mindenütt a városi tömegközlekedés biztonságosabb alternatívájává, míg a többi motorizált közlekedés (beleértve a vonat- és a légit forgalmat is) márciusról áprilusra a felére csökkent a Nemzetközi Energiaügynökség szerint. A korábbi válsághelyzetek azt mutatják, hogy ha végül minden visszaáll a régi mederbe, az emberek akkor is tartósan átalakítják az életüket. Például a londoni metróban történt merényletek után sokan áttértek a felszíni közlekedésre, és egy hónap alatt négyeszeresére nőtt a biciklieladások száma, ennek pedig máig érezhető a jó hatása.

B.O.

FOTO: MOHAI BALÁZS, MTI

Belszólhatunk a szabályozásba

A kéményseprőjárdán tetőre mászó turistákról, éjnek évadján az egész házat felverő csapatokról szóló történetek hallatán cseppet sem csodálkozunk, hogy az Airbnb sokak számára egyfajta szitokszóvá vált az elmúlt tíz évben. A rövid távú lakásbérlet szabályozatlansága a tisztességes vállalkozásokra is árnyékot vet. Most végre lehetőség nyílik a helyzet rendezésére, amelyben Terézváros önkormányzata a helyiekre is számít.

Az eddig szinte eszükkeletlen önkormányzatok számára most megnyílt az út, hogy szabályok közzé tereljék ezt a kerületben élőknek álmátlan éjszakákat okozó, sok feszültséggel járó szolgáltatást. Terézváros ezt az érintettekkel folytatott párbeszéd után szeretné megvalósítani. Soproni Tamás polgármester a nemrég indított felmérés eredményének birtokában képviseli majd a kerületet a fővárossal és a szomszédos kerületekkel folyó egyeztetésen, amelynek célja, egy összehangolt rendelet megalkotása a rövid távú lakáskiadásról.

Utánajártunk, hogy az érintettek – lakók, szállásadók –, valamint a kerület vezetői milyennek látják a mostani helyzetet, mit remélnék a szabályozástól és hogyan képzelik azt.

Petárda és vezetékre dobott cipők

„Semmi jót nem tudok mondani – kezdi a beszélgetést Laufer Tamás, hat terézvárosi társasház közös képviselője. – Éjjel érkeznek, húzzák az utazóbőröndjeiket a körfolyosókon, hajnalban mennek vissza, zajon-

ganak, buliznak, szanaszét szórják a szemetet.” „Kinek jó ez?” – hangzik a költői kérdés. – „Senkinek. Ez a fizetővendég-szolgáltatás rossz a társasháznak, a közös képviselőknek és az életvitelszerűen ott lakó bérlőknek, tulajdonosoknak is”.

Tódor Csilla, aki szintén több ház közös képviselőjét látja el, kicsit megengedőbb álláspontot képvisel. Elmondása szerint van olyan társasháza, ahol az üzletszerű rövid távú lakáskiadás minden gond nélkül működik, persze ellenpéldából sincs hiány.

Azt meséli, több helyen előfordult, hogy az éjszaka kaptoson hazatérő csapat nemhogy a kibérelt lakást nem találja meg, de arról sincs fogalmuk, hogy azt melyik emeleten kellene keresni. Van, hogy lakásról lakásra járva mindenhol becsengetnek, felverik az egész házat. De az sem ritka, hogy részegen a szomszéd lakásban élőköt gyözködik arról, hogy márpedig ők azt a lakást bérlik.

„Éjjel kettőkor az emeletről az udvarra hajigált petárdák fülsüketítő durranására ébredni sem kellemes. Kivált azokat az ott élő időseket rémisztik halálra a rossz emlé-

ket idéző hangok, akik megélték a háborút, 56-ot” – mondja a képviselő.

A számtalan sztori közül a legelképesztőbb eset az Anker közben történt, amikor is a kúpcserepeken, kéményseprőjárdán át egy társaság kimászott a ház tetejére. Az eléjük táruló panorama élménye nem elégítette ki őket, iddogálás közben azt a különös játékot eszelték ki, hogy a levetett, a fűzőjükkel összekötött cipőjüket az Anker 2–4. és az 1–3. közötti vezetékre dobálják. Vélhetően a dolog szájhangománya útján terjedt, példájukat ugyanis az utánuk jövők is követték, így a vezetékek egy idő után valóságos látványossággá vált, volt, hogy tizenhat cipő lógott rajta.

Nem az ellehetetlenítés a cél

Terézváros társasházi tanácsnoka, Sajószegi Péter munkája során sok hasonló történettel találkozott. „A rövid távú lakáskiadás problémái arra vezethetők vissza, hogy maga a tevékenység minimális szabályozással indulhatott el. Jövedelmezőségéből adódóan egyre népszerűbbé vált, az ilyen formában kiadott lakások száma néhány év leforgása alatt megsokszorozódott a belvárosban. A kerületben az egyéb szálláshely kategóriában jelenleg már mintegy kétezret tart nyilván a hivatal. A növekedéssel arányosan emelkedett a lakosság elégedetlensége – mondja a tanácsnok. – A szabályozatlanság számlájára írható az is, hogy az Airbnb a társasházban élők legtöbb-

je számára egyfajta szitokszóvá vált. Úgy gondolom, az üzletág kifehéritésével, szankciók beépítésével ezen lehet változtatni.”

„Az üzletág szabályozása elengedhetetlen – mutat rá Soproni Tamás polgármester is –, de ahhoz, hogy a problémákat orvosolni lehessen, fel kell tárni, milyen az együttélés a terézvárosiak és a turisták között, milyen hatással van az életminőségre, a lakóközösségekre, az ingatlan- és albérleti árakra a turisztikai célú lakáskiadás.” A polgármester hangsúlyozza, nem az üzletág ellehetetlenítése, hanem a békés, nyugodt lakókörnyezet biztosítása és a lakhatási válság csökkentése a cél. „A korrekt módon működtetett airbnb-s szállások családok megélhetését szolgálják, de mindenképpen arra törekszünk, hogy a terézvárosiaknak nyugalmasabb, csendesebb éjszakáik és nappalaik legyenek” – teszi hozzá.

Dr. Kerék-Beleznay Zsuzsanna, Terézváros kereskedelemért, turizmusért és köztisztaságért felelős alpolgármestere a szabályozás kidolgozásának egyik lépéseként egyeztetésbe kezdett a rövid távú lakáskiadásban érdekelt szereplőkkel. A tárgyalóasztalnál azok, akik egyetlen szálláshelyet üzemeltetnek, éppúgy helyet kaptak, mint azok, akik ötvenet működtetnek.

„Mivel a gondokat jórészt az illegális lakáskiadás okozza, próbavásárlásokkal, a hirdetési oldalak és a kereskedelmi osztály nyilvántartási rendszerében lévő adatok összevetésével igyekszünk kiszűrni a feketézőket” – ismerteti a lépéseket az alpolgármester, hozzátéve: biztosan találunk olyan megoldást, amellyel ki lehet húzni a lakók és az üzemeltetők közötti konfliktus méregfogát.

A kérdőív a közterületeken felállított standoknál, illetve online a terevaros.hu oldalon tölthető ki. Az önkormányzat honlapjáról le is tölthető a kérdőív, amelyet kinyomtatva és kitöltve a polgármesteri hivatal portáján kihelyezett ládába lehet bedobni.

A szállásadók is megszólalnak

A megbeszélések egyik résztvevője, Fáska Gábor, az Opera Garden Hotel & Apartments igazgatója szerint a mindenki számára elfogadható kompromisszum alapja az lehetne, ha a rövid távú lakáskiadók betartatnák a szabályokat. Ha az új szereplők piacra lépését korlátoznák, és a már engedéllyel rendelkezőket átvizsgálják. Álláspontja szerint ki kellene szűrni és komoly szankcióval sújtani a szabálytalanul működtetett, valamint az engedély nélküli szálláshelyeket. Annak érdekében, hogy ezek az apartmanok magasabb színvonalon működjenek, komolyabb, a szállodákhoz hasonlóan szigorú biztonságtechnikai, tűzrendészeti és egészségügyi szabályozást kellene létrehozni velük kapcsolatban. Fáska Gábor jó gyakorlatnak tartaná, ha az önkormányzat folyamatosan, akár negyedévente egyeztetne a hotelekkel, és a segítségükkel monitorozná, hogy például az indokolatlanul alacsony ár, a szürkén működő szállások mennyiségének növekedése hogyan hat a magánzálláshelyek működésére.

Terézváros szempontjából lényegesnek tartja, hogy attraktív, sokszínű és minél

többféle szolgáltatást nyújtsanak a kerület szálláshelyei.

A Magánzállásadók Országos Szövetségének elnöke, Mörk László szerint két, a vállalkozáshoz és a pihenéshez való szabadságjog ütközésekor nagyon nehéz jó kompromisszumot találni. Hiszen a szabályozás csak az egyik vagy a másik korlátozásával lehetséges. Ennek ellenére a helyzet rendezése nem tűr halasztást. „A rövid távú szálláskiadás mennyiségi változása egyértelműen a minőség rovására ment, ma már ott tartunk, hogy egész házakat kvázi szállodaként üzemeltetnek, az ezzel járó költségek, biztonsági és működési szabályok nélkül” – mutat rá Mörk László.

A társasházak alapvetően nem vendégek fogadására, hanem életvitelszerű tartózkodásra valók. Az ezekben folyó rövid távú szálláskiadást azonban semmiképp sem lehet fűnyíróelv alapján rendezni. Különbséget kellene tenni az „airbnb-s cápák” és az egy-két lakás kiadásával foglalkozó családi vállalkozások között – jelenti ki a szállásadók képviselőjében.

Tódor Csilla is azt tartaná helyesnek, ha egyedileg lehetne elbírálni azt, hogy ki hány napon át végezheti a szolgáltatást, és ha viszonylag rövid időn belül vissza lehetne vonni az engedélyt azoktól, akiknél rendszeresen probléma van. Szerinte egy olyan 0–24 órás szolgálat is jó lenne, amely fogadja a lakók jelzéseit és azonnali intézkedést kezdeményez. Mörk László a közös képviselőkkel, a szállodaigazgatóval és az önkormányzat szándékaival összhangban az illegális rövid távú lakáskiadókkal szembeni erőteljes fellépés, az engedély nélkül, feketén működő szálláshelyek mielőbbi felszámolása mellett foglal állást.

Mint mondja, a szövetség a Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ) segítségével jó ideje ígéretes tárgyalásokat folytat annak érdekében, hogy a nagy portálokon szálláshelyhirdetést csak azok jelentethessenek meg, akik adószámmal és a Nemzeti Turisztika Adatszolgáltató Központ által kiadott regisztrációs számmal rendelkeznek. A hirdetésekben az MTÜ által validált adatokat kötelezően fel is kellene tüntetni. Mörk László reményei szerint az erről szóló megállapodás még az idén megszülethet, annak eredményeként pedig a jövő évi turisztikai szezon tisztábban és átláthatóbban indulhat.

A következő szezont már a terézvárosiak véleménye is befolyásolja, hiszen az önkormányzat a kérdőívekből nyert információk birtokában képviseli majd a helyiek érdekeit a szabályozás kialakításakor.

DOBI ÁGNES

A rend civil őrei

A közelmúltban a rendőröknek sikerült kábítószer-fogyasztókat előállítaniuk olyan civilek közreműködésével, akik a szabadidejüket áldozzák Terézváros közbiztonságának javítására. Elkísértük őket egy járőrszolgálatra.

„Itt ültek a srácok, amikor gyanús lett a viselkedésük. Hárman voltak, tekergették a cigi, egymást kínálgatták, gazdát cserélt egy kis pakk is közöttük” – mutatja Bényi Árpád a Liszt Ferenc tér egyik fákka, bokrokkal körbeötvözött padját, ahol most is találni kábítószerre utaló fóliadarabokat, majd folytatja a sztorit. „Egyik társunk levette a Polgárőrség felirattal ellátott mellényt, és közelebb sétált hozzájuk, hogy meggyőződjünk róla, mit szívnak. Nem lehetett érezni semmit a levegőben, ezért tovább figyeltük őket. Amikor elindultak, beigazolódott a gyanúnk, ugyanis egyikük annyira támo lygott, láthatóan nem volt magánál, félt volt, hogy baja esik. Őt sikerült megállítani és a rendőrség kiérkezéséig feltartóztatni. A mo tozás után kiderült, hogy varázsdohányt szív tak, attól került olyan rossz állapotba a fiatal ember, akit végül a rendőrök bilincsben vitték el” – mesél a sikeres tettenérésről a Terézváros Biztonságáért Polgárőr Egyesület vezetője.

Akción a Nyugatiban

A csapat éppen szolgálatban lévő tagjaival egy hétköznapi este találkozunk, a soron következő járőrözésük előtt. Két fiatal hölgy és

három férfi érkezik a megbeszélt helyre, mi után meglátogatták a kapitányságot, a rendőröknek ugyanis tudniuk kell, hogy kik és hányan mozognak az adott területen, mivel ez az ő biztonságukat is szolgálja. Ugyanígy a budapesti polgárőrszövetségnél és újab ban a terézvárosi közterület-felügyeletnél is bejelentik a járőrözéseiket, ezzel is segítve a hatékony együttműködést.

A csapat az esti-éjszakai ellenőrzés során gyalog, illetve néha autóval járja a kerületet. Útvonalai érintik a nagy forgalmú csomópontokat, mint a Nyugati tér, az éjszakai élet központi helyeit, mint a bulinegyed, a Király utca, a Liszt Ferenc tér, de a kihaltabb, sötétebb területeket is végigpásztázzák sétáik alkalmával. Találkozásunk éjszakáján útba ejtjük velük a Nyugati teret. A formaruhát viselő polgárőrök megjelenése után látványosan kiürül a placc, valószínűleg azok „spriccelnek szét” a szélrózsa minden irányába, akik valami rosszban sántikálnak. „Ilyenkor jól lehet látni, hogy milyen emberek és hányan próbálnak megélni a Nyugati téri aluljáróból” – hívja fel a figyelmet a bájaikat áruló nőkre, az őket vigyázó alakokra és a kuncsafra vadászó seftelőkre Bényi Árpád. Ezen a helyszínen dolga is akad a csa-

patnak: vélhetően valamilyen drogtól rossz állapotba került nőhöz mentőt kell hívni, amelynek a kiérkezéséig a polgárőrök biztosítják a helyszínt.

A polgárőröknek viszonylag szűkös a mozgásterük, inkább jelző, nem pedig intézkedő szerepet látnak el. Kényszerítőeszközt (például bilincs, gumibot, sokkoló) nem alkalmazhatnak, csupán gázspray lehet náluk saját testi épségük védelme érdekében. Ha valakit bűncselekmény elkövetésén érnek tetten, azonnal értesítik a rendőröket, akiknek a kiérkezéséig feltarthatják az elcsípett személyt.

Büszkék rájuk a családtagok

A keddi esti járőrözésen találkozunk a gyermekvédelemben dolgozó Fehér Attilával, aki a munkája során remekül hasznosítja az itt szerzett tapasztalatait. Mint mondja, egészen más élesben átélteni, mint olvasni arról, hogy milyen veszélyek leselkednek a fiatalokra. Ugyanakkor a szakmájából adódó tudást is kamatoztatja: könnyen megtalálja a hangot a renitenskedő ifjakkal.

A fiatal korosztály a polgárőrök csapatában is jelen van. Földesi Richárd mindössze 21 éves, barátnője, Marsi Viktória pedig még csak 19, de máris lelkes és aktív tagjai a terézvárosi polgárőrök közösségének.

„Egyáltalán nem félt a családom, sőt nagyon büszkék arra, amit csinálunk. Én Ricsi példáját követve lettem polgárőr, de nem bántam meg. Örülök, hogy tehetek valamit más emberekért, segíthetek, ha szükség van ránk. Nagyon érdekes, amit a jár-

őrözések során tapasztalunk. Egész más, mint amit a filmekben lát az ember, ez a kőkemény valóság” – mesél az izgalmas „bevetésekről” a törekeny lányka, Viki, hozzátéve, hogy egyáltalán nem fél, még a kemény helyzetekben sem. Így van ezzel a csapat másik hölgytagja, Kalauz Beatrix is. „Nincs mitől tartani, hiszen a fiúk mindig itt vannak mellettünk, nem hagyunk minket magunkra. Nagyon jó társaság alakult itt ki, jó együtt lenni, tudjuk, hogy mindannyian egyformán gondolkodunk, számíthatunk egymásra. Az pedig, hogy lányok vagyunk, sok esetben előnyt jelent, hiszen könnyebb feltűnés nélkül elvegyülni a tömegben” – árulja el a fortélyokat Beatrix.

Az is kiderül, hogy az önkéntesek mind egyike vonzódik a kriminalisztikához, szeretik a nyomozásokat, élvezik, hogy a segítségükkel sikerül meghiúsítani néhány rendbontást, akár bűncselekményt is. Ezt a munkát mindannyian a hivatásuk mellett, esténként, szabadidejükben végzik, és természetesen semmiféle fizetséget nem várnak el érte.

„Terézvárosban 2001-ben hoztuk létre a polgárőrséget, hatodik kerületi lakosként én magam is az alapítók között voltam, és azóta is vezetem a társaságot. Kezdetben elég nagy létszámmal dolgoztunk, voltunk harmincan is, így egymást váltva hetente öt-hat alkalommal is kint tudtunk lenni a közterületen. Akkoriban a mostaninál sokkal rosszabb volt a közbiztonság, több bűncselekmény történt, ezért nagy szükség volt a prevencióra” – idézi fel Bényi Árpád, majd arról is őszintén beszél, hogy a kezdeti lelkesedés után megcsappant az aktív tagok száma. Mint mondja, ő maga néhány hónapja, a járvány kitörése után döbbsen rá, hogy a lakosság mennyire igényli a polgárőrök jelenlétét.

Várják a jelentkezőket

A hatodik kerületben tevékenykedő Terézvárosi Biztonságáért Polgárőr Egyesület várja új tagjait. Azok, akik kedvet éreznek olyan önkéntes munkához, amellyel lakóközösségük biztonságát növelhetik, szeretik a kihívásokat és szívesen dolgoznak egy jó csapatban, keressék az egyesület vezetőjét, Bényi Árpádot a 06 20/946-1976-os telefonszámon.

„A karantén idején többet voltam kint az utcákon, és meglepett, hogy többen is odajöttek, megköszönték a munkánkat. Elmondták, megnyugtató számukra, hogy mi is vigyázunk a rendre. Ekkor határoztam el, hogy megpróbálom feléleszteni, megerősíteni a polgárőrségünket. Máris gyarapodott a létszámunk, több fiatal tagunk is van, de szeretnénk, ha még többen lennének. Arra

biztatom a tettere kész, segíteni akaró önkénteseket, hogy jelentkezzenek nálunk!

Közös érdekek

Az önkormányzat a Terézvárosi Közrendjéért és Közbiztonságáért Közalapítványon (TEKA) keresztül évek óta támogatja a kerületben tevékenykedő polgárőröket.

„Ezek az emberek a saját szabadidejüket feláldozva, ingyen dolgoznak azon, hogy Terézváros közrendje javuljon. A munkájuknak leginkább bűnmegelőző célja van, járőrözéseikkel azt igyekeznek elérni, hogy közterületeink biztonságosabbak, élhetőbbek legyenek. Ezért is támogatjuk őket. Míg a rendészetünk, közterület-felügyeletünk munkatársai inkább nappal járkál az utcákat, a civil segítőkre az éjszakai órákban számíthatunk, hiszen ők saját munkájuk mellett végzik ezt a feladatot” – hangsúlyozza Tőreki Milán, a TEKA kuratóriumának elnöke, hozzátéve, az alapítvány jó kapcsolatot ápol a szomszédos kerület, Erzsébetváros polgárőreivel is, hiszen ők éveken át Terézvárosban is igen aktívak voltak.

„2012-ben alakultunk, 2014-től pedig a hatodik kerületben is rendszeresen végzünk közbiztonsági és prevenciós tevékenységet – mondja Szenderák Attila, az Erzsébetvárosi Polgárőrség vezetője. – Én akkoriban a terézvárosi rendőrkapitányságon dolgoztam, innen volt a kapcsolódási pont. Megállapodást kötöttünk az önkormányzattal, és azóta is jó kapcsolatban vagyunk a TEKA-val, a helyi közterület-felügyelettel, rendészettel. Az ő kérésükre rendszeresen részt veszünk közös szolgálatokon, járjuk a kerület iskoláit, ahol bűnmegelőzési előadásokat, kutyás bemutatókat tartunk a közterületi járőrözések mellett. A járvány alatt sok időt töltöttünk a közterületen, ellenőriztük például a boltok zárva tartását, a kijárási korlátozások betartását, de a TEKA-táborba is meghívást kaptak a kutyás kollégáink. A hatodik kerületi önkormányzat a TEKA-n keresztül támogat minket, és a terézvárosi polgárőrökkel is jó az együttműködésünk.”

A napokban komoly változásra kerül sor a szervezet életében, júliustól már nem Erzsébetvárosi Polgárőrség lesz a csoport neve. A hetedik kerületben megszűnik a tevékenységük, a jövőben már csak Terézvárosra koncentrálnak, itt végzik az önkéntes munkát.

GAJDÁCS EMESE

Találjuk ki együtt a piac belső terét!

Hetek óta nagy a pezsgés a Hunyadi téri csarnokban és környékén. A piacra járók, valamint az árusok a Magyarországon még nem igazán bevett közösségi tervezési folyamat részesei lehetnek, és miközben hozzájárulnak ahhoz, hogy a piac érezhetően jobb hely legyen, magáról a folyamatról is sokat tanulnak.

A tavaly kívülről megújult csarnok nem pusztán festésre és burkolatcserére szorul. A tervezés alatt álló projekt célja a piac tereinek és szolgáltatásainak fejlesztése, egy praktikus és kényelmes, funkciókkal rendelkező belső térű, szolgáltatásaiban megújult, működésében környezet- és vásárlóbarát, fenntartható üzemeltetésű piac kialakítása.

A közösségi tervezés keretében a kutatók az utóbbi hetekben feltérképezték a vásárlók, az árusok és a fenntartók igényeit, fájdalmait, vágyait. A megismert elképzelésekre támaszkodva további javítási és fejlesztési ötleteket gyűjtenek össze, majd ezeket javaslatokká alakítják. A kidolgozott javaslatokat workshopok formájában, az érintettek bevonásával tesztelik, majd a tanulságokat beépítve véglegesítik. Az áttekintés, az értékelés után pedig lezárják a projektet.

Interjúk vevőkkel, árusokkal

A közösségi tervezési folyamatot lebonyolító Jóügy Kft. az élményalapú szolgáltatásfejlesztéssel foglalkozó Meet ügynökséget kérte fel a kutatásra. Május-júniusban mélyebb, fél-egy órás személyes vagy videóhívásos interjúkat folytattak a piachoz kapcsolódó csoportokkal: fenntartókkal, árusokkal, lakossági vásárlókkal és civil szervezetekkel. Beszélgettek fiatalokkal és idősekkel, szülőkkel és nagyszülőkkel, egyedülállókkal és párkap-

csolatban élőkkel, gyerekesekkel és kutyásokkal, tudatos életmódúakkal és értékmentes árérzékenyekkel, tapasztalt piacozókkal és olyanokkal is, akiket vonz a piacozás, de még barátkoznak vele.

A beszélgetések a csarnokban vagy azon kívül zajlottak, elkísérték az alanyokat bevásárolni, kávézóban reggelizni vagy a parkban ücsörögni. További benyomásokat kaptak a csoportos piacbejárások alatt (amelyet speciális csoportoknak, gyerekeknek, időseknek, kerekesszékekkel közlekedőknek, másoknak bevásárló szociális gondozóknak tartottak), a lakossági kérdőívben megadott válaszokból, valamint a Facebook-kommentekből is. Ilyen módon sikerült megszólítani a fenntartó önkormányzattól 5, a piacfelügyelettől 2, az árusok részéről 9, az őstermelők közül 2, a lakosok, a vásárlók közül 26 főt, de véleményt kértek a civil szervezetektől is, így például a Magyar Képzőművészeti Egyetemtől, a Magyar Kerékpáros Klubtól és a Budapesti Városvédő Egyesülettől.

Mi minden legyen a csarnokban?

A csarnok az ott található árusokat, a vásárlókat, a sokféle funkciót is jelenti, a vásárlók fejében él egy kép arról, hogy mi az, ami elengedhetetlenül kell egy piacra, és mi az, amitől még jobb lehet. A beérkezett válaszok alapján kiderült, hogy az alapvető áru-

sok, termékek körébe tartozik a zöldség-gyümölcs, a hentes (tőkehús és húskészítmények), a tej (tej és tejtermékek), a pékség (kenyér és pékáru), a halas, a gombás, a tipikus piaci készletek (lángos, hurka-kolbász). A piacot feldobó, „jó, ha van” szolgáltatások között szerepelt a fűszeres (válogott zöldfűszerek, alapfűszerek), az egzotikus, speciális alapanyagok (keleti fűszerek és alapanyagok, szálal tea stb.), a kézműves készlelmiszerek (szószok, mártogatós krémek, lekvár, szörp stb.), a biobolt, a csomagolásmentes, kimért élelmiszerek (magok, rizs, tészta, hüvelyesek, liszt stb.), a gomba-bevizsgálás, a nemzetek konyhája (étkezdék és bolt), a tipikus piaci kínálaton túlmutató étkezdék (egészséges, vegán stb.), a vinotéka és a borozó, a vegyesbolt, a közért, az állat-éledelel, az újságos, a lottózó, a posta, a cipész, az órák és a kulcsmácsoló.

A Hunyadi csarnokkal kapcsolatos problémák és előnyök a vásárlói útvonal különböző pontjait elemezve kerültek előtérbe. Az elhelyezkedéssel kapcsolatban olyan vélemények születtek, hogy a piac ismeretlen, eldugott, pedig központban van. Kívülről nem kelti egy piac benyomását, ha erre is téved valaki, lehet, hogy nem merészkedik be. Sokan messzebből járnak ide, és említik, hogy nagyon nehéz a környéken parkolni, jócskán vannak, akik szerint a piac nyitvatartása egyáltalán nem alkalmazkodik a mai élethez és az emberek munkarendjéhez. Számos látogató jelezte, hogy számára nem elég egyértelmű, hogy egy árus (halas, gombás), étkezde (lángosos, pecsenyés), őstermelő mikor van a piacon, többen hiányoltak egy központi (akár online) felületet, ahol ezekről értesülni lehetne.

Hiányzik az ATM és a tiszta mosdó

Az interjúkban nagyon sokan kitérnek a piac kettősségére: értékeli a külső részét, mert nyüzsgő, élettel teli, kellemes hangulatú, világos, a napernyőkkel és a szép parkkal együtt karakteres, kicsit franciás, azonban az első benyomás a csarnokról az, hogy sötét, nem hívogató, szűk a bejárata. Sokaknak a piac egyenlő a kinti őstermelői részszel, és teljes képzavar van azzal kapcsolatban, hogy mi található a benti csarnokban. Illetve azzal is, hogy a benti rész egyáltalán nyitva van-e: „kihalt, lepukkant, koszos, szedett-vedett, rendezetlen és sötét” térnek érzik a benti részt („nihil”), és van, aki csak azért megy be, mert muszáj, hiszen kint

nem kapná meg azt az árut, amit keres. A látogatók véleménye szerint a belső tér egyáltalán nem marasztaló, gyorsan le akarják tudni a vásárlást, nincs karaktere, hangulata, és legfeljebb egy-egy áruhoz kötődnek, de nem magához a csarnokhoz.

Komoly probléma, hogy nincsenek nyugodt szívvel használható mosdók, akik gyerekkel vásárolnak, gyakran az árusok vagy a kávézó mosdójába kéredzkednek be. Nincsenek padok a piac külső vagy belső területén, ahol az idősek lepihenhetnének, vagy ahova le lehetne tenni a szatyrokat a pakolásához. Nincs lehetőség kezet mosni vagy megmosni a gyümölcsöket, nincs elég kuka, pedig akár szelektívre is lenne igény. Kevés helyen van lehetőség kártyás fizetésre, a nagyobb probléma viszont az, hogy nincs ATM a csarnokban. A vásárlók azt érzik, hogy bent nincs megfelelő kínálat, amiből válogathatnának, főleg mióta megszűnt a Culinaris a téren, nincs lehetőségük különlegesebb élelmiszerekhez jutni. A piac nem egészül ki egy jó közérttel, amelynek segítségével teljesülne az a vágy, hogy egy körben mindent beszerezzen az ember egy főzéshez vagy a háztartásba. A vásárlók azt is megemlítik, hogy a piac drágább, mint egy multinál vásárolni, tehát könnyen elcsábulnak. Korlátozottak az

étkezési lehetőségek, „csak” a magyaros, nehéz ételeket lehet enni, bár „isten” a lángos, sokan nem szívesen esznek ott, mert a stand körüli rész koszos.

Az árusok is várják a megnyugtató válaszokat

A felújítás óriási bizonytalanságot, félelmet jelent az árusok számára, ami áthatja a mindennapjaikat és hatással van üzleti döntéseikre. Régóta napirenden van a felújítás, állandóan húzódik, mégsem tud senki sem-

mit: mi a koncepció, mikor lesz és meddig tart az építkezés, mi lesz a felújítás alatt, mi lesz a mostani árusokkal utána. A korábbi felújítások előkészületeiből kihagyták őket, és most sem tudják, mire számíthatnak.

A véleményeket elemezve kiderült, hogy sem a lakosság, sem az árusok nem igénylik a hatalmas léptékű csarnokfelújítást: nem vágnak extra újításokra, elrugaszkodott megoldásokra. Nem akarnak egy mindent felforgató és megváltoztató átalakítást, amelynek a végeredménye egy merőben más épületbelső és hangulat lenne. Tiszteletben tartva az építészeti örökséget, az adottságok jobb hasznosítása mellett, a meglévő elemek és az infrastruktúra rendbetételét, felújítását várják. Egységes kinézettel, rendezettséggel, tisztaság és a tisztaságérzet megteremtésével és fenntartásával (takarítás, padló, vécé, szellőzés, szagelszívás, patkány- és galambmentesítés), praktikusabb térrendezéssel, világosabb térrel és a szükséges gépészeti felújításokkal (lift, hűtés-fűtés) a csarnok olyan helyé válhat, ahol jó szívvel vásárolnak és dolgoznak.

A közösségi tervezés tovább zajlik, a következő lépésben az ötletek és javaslatok kidolgozására, illetve tesztelésére kerül sor.

GAJDÁCS EMESE

10 000 budapesti gyerek nyári táboroztatását segíti a Fővárosi Önkormányzat.

JELENTKEZZ A TÁMOGATÁSRA!

A táboreszervezők jelentkezését a taborozas@budapest.hu e-mail címre várjuk, bővebb információt hivatali időben a **+36-1/606-0750** telefonszámon adunk. www.budapest.hu

Ez a lét a természetes

A különleges fiatalasszony terézvárosi története hat évvel ezelőtt kezdődött, amikor az önkormányzat egy állami integrációs programot kihasználva alkalmazásba vette őt. A hallássérült Dóra sugárzó mosolya átragad mindenkire, akivel találkozik a liftben, a folyosón és a postázóban is, ahol dolgozik.

Dóra siket szülők gyermekeként látta meg a napvilágot, és születése óta ő sem hall semmit. Egy speciális intézménybe járt általános iskolába, ahol alaposan megtanulta a jelnyelvet és a szájról olvasást, de a szülei azt szerették volna, ha integráló középiskolában készül fel a felnőtt életre. „Sokkal nehezebb volt, mint az általánosban – idézi fel Dóra –, nagyon sokat kellett tanulnom, de szerettem, kihívásnak éreztem.”

Nem csak a tanulmányok tekintetében hozott változást az új intézmény, a hallássérült lánynak az előítéletekkel, a kiközösítéssel is meg kellett küzdenie. „Elmenni sem szerettem a hallók előtt a folyosón. Mindig furán néztek rám, mintha felettem állnának, sokat piszkáltak. Nem esett jól, de leráztam magamról, mert ez egy állapot, egy láthatatlan betegség. Sok barátom volt abban a speciális osztályban, amelybe jártam, ezért nem éreztem a hiányát annak, hogy halló barátom legyen. Végül rengeteg szuper élménnyel ballagtam el.”

Dóra felnőttként normális életet akart élni, irodában dolgozni, ezért pénzügyi vonalon tanult szakmát. A képzésen egyedüli siketként előfordult, hogy jeltolmácsra volt szüksége, ezt mindig maga intézte. A tervét, hogy elvégezze a pszichológia szakot az egyetemen, a gyermekei születése miatt vetette el.

Pénzügyi képzettségével egy biztosítónál helyezkedett el, ahol flottakezelőként dolgozott nyolc éven át. Természetesen telefonon és személyesen nem kellett fogadnia az ügyfelek megkeresését, írásban tartotta velük a kapcsolatot. Viszont a cégnél dolgozó közvetítőkkel személyesen tárgyalt, ők tudták, hogy Dórával lassabban kell beszélni, hogy olvashasson a szájról. „Nagyon szerettem ott dolgozni, de amíg én gyeden voltam, addig a cégem összeolvadt egy másikkal, és ekkor már tud-

Dóra számára nagy előrelépés volt, amikor 2009-ben államilag is elismerték a jelnyelvet. „Azóta a tévében is több tolmács szerepel, ezért úgy érzem, jobbakk lettek a körülmények és kevesebben csodálkoznak a siketségem miatt.”

Tudta?

A rendszerváltás előtt a siket és nagyothalló fiúk hagyományosan nyomdászoknak vagy asztalosnak, a lányok pedig varrónőnek vagy bőrdíszművesnek tanultak.

tam, hogy engem nem fognak megtartani” – meséli a legnagyobb természetességgel. Számára nem volt kérdéses, hogy ha leépítésbe kezdenek, tőle válnak majd meg először. „Tudtam, hogy ez lesz. Megszoktam” – mondja még mindig mosolyogva. Sze-

rencsére pozitívabb története is van a számmunkra. „Egy volt munkatársam segített nekem, mert hallott róla, hogy a hivatalnál pályázatot hirdettek – idézi fel a terézvárosi önkormányzathoz való jelentkezését. – Nagyon izgultam a felvételi miatt, jeltolmáccsal mentünk el. Nagyon kedvesek voltak. Végül két hét múlva kaptam a választ, hogy felvettek. Azóta itt vagyok, ugyanazon az osztályon. Jól érzem magam. A kollégák is jó fejek, ha valamit nem értünk, akkor leírjuk egy papírra. Már mindenki tudja, hogy hallássérült vagyok, itt soha senkit nem zavart a siketségem” – meséli büszkén.

„Eleinte nem nagyon értettem, hogy mit mond, de most már én vagyok az ő magyar hangja – mondja Dóra egyik kolléganője, aki néhány kézjelet is megtanult már a fiatalasszonytól, akivel hat éve dolgozik együtt. – Nem mellékesen pedig ez a szoba a legnyugodtabb az egész épületben.”

Ugyanazt a harmóniát, amelyet a munkahelyén sugároz, Dóra az otthonában, a családjá körében is megéli.

„A férjemmel tíz éve ismerkedtünk meg a Siketek Klubjában, ahol ő futballozott, én pedig röplabdáztam. Még a világbajnokságra is kijutottam.” A családalapításnál nem volt kérdés számukra, hogy mi vár rájuk: „Nem kérdeztem az orvosokat, egyszerűen tudtam, hogy a gyermekünk is siket lesz. Amikor már nagyobb volt a pocakom, bekapcsoltam a rádiót, feltekertem a hangertőt. Mivel a lányom nem reagált a ricsajra, tudtam, hogy ő sem hall, ahogy a kisebbik lányom sem.”

A család egyetlen tagja sem kedveli a hallókészüléket, mert „begyullad tőle a fül, sípol, kényelmetlen”. Viszont gyerekkorban szükséges ahhoz, hogy az orális kommunikációt megtanulják.

Adja magát a kérdés, hogy vajon szeretne-e hallóvá válni egy műtéti beavatkozással, hiszen erre ma már van lehetőség. Dóra kézzel-lábbal tiltakozni kezd, és be is avat az okába: „Nem akarok semmilyen hallást segítő készüléket a koponyám alá ültetni, mert megannyi kellemetlenséggel jár – mondja. – Számomra ez a lét a természetes.”

DEKA

Így buli a tábor

A terézvárosi gyerekek a vakáció ideje alatt is szívesen mennek suliba, erről a Derkovits általános iskolában működő napközis táborban győződhattunk meg a napokban.

A Derkovits Gyula Általános Iskola szemet gyönyörködtető, Városligeti fasori villaépületének kerítésénél egy szigorú férfi állt utamat, és miután megdorgált, hogy nincs rajtam maszk, közölte, hogy ide bizony nem szabad bemennem. Miután tisztáztuk, mi célból jöttem, és hogy nem vagyok vírusos, mégis bejutottam. Az udvarban vidáman gyülekező gyerekek között megtaláltam Nagy Livia táborvezetőt, akinek rögvést elmeséltem, hogy milyen jól működő „zsilip-rendszerbe” botlottam a kapujukban, ő pedig magyarázatot adott minderre: „Szükség van a szigorúságra a járvány miatt. A gyerekek csak szülői nyilatkozattal jöhetnek, a szülők pedig nem léphetnek be a tábor területére. Érkezés előtt ellenőrizzük a gyerekek, a felügyelő tanárok és a technikai személyzet hőmérsékletét, emellett a kézfertőtlenítés is kötelező, kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Minden gyermeknek hoznia kell a táborba kézfertőtlenítőt és maszkot. Az étkezéseket három csoportban oldjuk meg, hogy a biztonságos távolságtartást meglegyen, és minden téren fokozottabban figyelünk a higiéniára” – sorolta a koronavírus miatt bevezetett óvintézkedéseket a táborvezető, aki azt is elmondta, hogy az idén a napközis tábor a szokásosnál egy héttel később, június 29-én kezdődött és augusztus 20-áig tart. Az első két hétben két helyszínen fogadták a gyerekeket: a Derkovits mellett a Bajza iskola is bekapcsolódott a táboroztatásba. Aztán kiderült, hogy – talán a járvány miatt – ebben az évben a szokásosnál kevesebb a jelentkező, ami még így is heti 100-110 főt jelent, így a Derkovits elég a fogadásukhoz. Zömében első tagozatosok jönnek, de előfordul néhány felsős is, általában a 7–12 éves korosztály jár a táborba.

Azt már az árnyas fák alatt játszadozó gyerekektől tudtam meg, hogy igen változatos programot kínálnak számukra. Ma már egyáltalán nem büntetés, ha valaki a vakáció néhány hetét is az iskolában tölti.

A kutyásbemutatót Tonigold Nikolettta vezette

A hatodikos Kele Fanni az idén első alkalommal jött el a táborba, de annyira jól érzi magát, hogy elhatározta, jövőre is biztos jelentkezni: „Örülök, hogy itt lehetek, nagyon érdekes programok vannak. Én a kézműves csoportban vagyok, az a kedvencem. Lelkiileg feltölt, lehet alkotni, de például a parlamenti látogatást is nagyon élveztem” – mesélt komolyan az itt szerzett élményekről a nagylány, aki már új barátot is szerzett, Vajger Villó személyében.

Beszélgetésünket egy időre az éppen elkezdődő néptáncfoglalkozás szakította félbe, amelyet Maklári Erika táncpedagógus tartott. A zene, a játékok, a tánc és a sok-sok érdekes információ hatására még a kezdetben savanyú arcot vágó tinik is boldogan öltöttek magukra a nyírségi népviseletet és itták Erika néni szavait, követték a lépéseit.

A viselet részét képező mellény és kalap egy igen ügyes kisfiú, Vajger Vidos (mint kiderült, Villó öccse) fejére került, aki még csak most végezte az első osztályt, így ez az első terézvárosi tábor: „Jó volt a tánc is, de én inkább focizni, szaladgálni, beszélgetni szeretek (megnyugszom, ezek szerint nem kényszerít meg) a srácot kérdéseimmel – a szerző). Elég korán indulunk el reggelente otthonról a testvéremmel, mert messzebbre járunk, de

megéri, mert jó itt lenni. Én is a kézművesek csoportjában vagyok, az is szuper, de sajnos a parlamenti képmén elfolyt kicsit a vízfeszték és a kiszínezett maszkom is lehetett volna jobb” – mesél nagy komolyan itt született „műveiről” Vidos, és miután a többiek megmutatják az alkotásaikat, az is kiderül, hogy a kisfiú igen szigorú önmagához.

A gyerekektől megtudtam azt is, hogy szinte mindennap van valami különleges elfoglaltság. A csoportfoglalkozások mellett állatkertbe, strandra, múzeumokba, játszótérre járnak, de volt kutyás- és solymász-bemutató, bűvészműsor, néptáncoktatás, sor- és váltóversenyek, aszfaltrajzverseny, sőt Ki mit tud? is.

Csüörtökönként egész napos programokat szerveznek. Ilyenkor két csoport buszos kiránduláson vesz részt, és a többiek is távolabbi helyszíneket céloznak meg úti célként. Buszos kirándulások során már jártak a visegrádi bobbályánál, a szigetalmi Emese Parkban, a váci strandon, de tervben van a sukorói evezőspálya is, ahol sárkányhajózni fognak. A gazdag programkínálat a lelkes pedagógusoknak és a Terézvárosi Kulturális Közhasznú Nonprofit Zrt. anyagi támogatásának köszönhetően jöhetett létre.

GAJDÁCS EMESE

Nyomot hagyni a városban

Egy terézvárosi alagsorban működik Magyarország egyetlen fablabje, azaz a modern technikát a formatervezés szolgálatába állító nyitott műhelye, amely nemcsak az ifjú dizájnereknek segít az indulásban, de a helyiek számára is öröndetes változást hozhat a mindennapokban.

A környezetét feldobó, a korát megelőző, barátságos titkokat ígérő ház áll az Eötvös utca 29. alatt. Ennél frappánsabb helyszínt nem is találhatott volna magának a FabLab Budapest csapata, amely hasonló törekvésekkel van jelen a fővárosban, azon belül is Terézvárosban, mint amit az őket befogadó ház sugároz. Nyitott műhelyükben nem „csak” a digitális gyártástechnológiákat demokratizálják (teszik elérhetővé például a fiatal tehetségek számára, hogy ötleteiket kivitelezzék), de számos olyan projektet valósítanak meg, amely közel hozza az egyszerű felhasználókat a fenntartható dizájnhoz, és amely szemléletformáló hatással van a szűkebb és tágabb környezetükre is. Hogy ez mit jelent magyarul? Egy sámlí segítségével elmeséljük.

Nyitott könyv

A FabLab Budapest kissé nehezen észrevehető kirakatában díszelő kevés tárgyak egyike egy egyszerűségében megkapó rétegelt lemez bárszék, amelynek felső része egy

másik lábszerkezettel praktikus sámlivá alakítható. A széket Csicsics Gergő tervezte, és a FabLab, illetve a Distributed Design Market Platform közös projektje keretében valósította meg. Ez egyszerűbb szavakkal azt jelenti, hogy a fejben megálmodott szék prototípusát, azaz a gyártás alapjául szolgáló mintadarabot itt készíthette el a műhelyben egy CNC-marógép segítségével, de azt a világon bárhol le tudják gyártani, ahol ilyen eszköz van. Fenntartható módon a felhasználás helyén kerül sor a gyártásra a nyílt forráskód által.

Gergő és társai ifjú formatervezőkként nehezen jutnak hozzá elképzeléseik megvalósításához, a FabLab Budapest gépparkja és a használatához szükséges mentori segítség ehhez is hozzásegíti őket, emellett pedig részesei lehetnek egy alkotó közösségnek, műhelynek. Kapcsolatokat építhetnek, nyilvánosságához juthatnak.

A nyitott könyvhöz hasonló ülőlapjáról a Booklet nevet viselő széket bárki megvásárolhatja, sőt el is készítheti magának a műhelyben. Így nyilván kicsivel magasabb

árat fizet érte, mint az egy-egy típusból milió darabot legyártató áruházak esetén, de ezért cserébe egyrészt nem egy gyenge minőségű tucatbútorral lesz gazdagabb, másrészt a vásárlással támogatja az ifjú tervezőt, harmadrészt pedig hozzájárul a FabLab műhely működéséhez és a hasonló projektek indításához – terézvárosiként egy helyi vállalkozást támogathat.

Ottjártunkkor Pap Dávid, a FabLab Budapest vezetője és Kristóf, a csapat egyik tagja az említett sámlí készítésének utolsó (csiszolási) fázisát mutatja be a FabLab faműhelyében. A másik teremben sorakoznak az egyéb gépek, 3D-szkennerek és -nyomtatók, a lézergravírozó és két saját névvel is ellátott eszköz: Péntek, a csapat által egy délután alatt összerakott amőbázó gép és Józsi, az ipari robot, amelyet egyedülálló módon művészeti projektek szolgálatába lehet itt állítani.

Pap Dávid sorra helyezi üzembe a gépeket, a lézergravírozó már Terézváros új logóját égeti egy fadarabba, az egyik 3D-nyomtató pedig a fotós kollégának készít alkatrészt. A cekász nevezetű eszközzel finom kis szívcskéket vághatok hungarocellból, a kézi szkennerral pedig Dávid „beolvas”, így hamarosan megláthatom a 3D-s változatot a képernyőn.

Alkotótérre vágytak

Mindezzel Dávid azt próbálja bemutatni nekünk, hogy a közösség tagjai – akik rövidebb-hosszabb időre helyet bérelnak a műhelyben –, illetve a FabLab jelenleg nyolcfős csapata milyen eszközökkel állítja elő a későbbi szériagyártáshoz szükséges prototípusokat, illetve valósít meg saját – akár művészeti – projekteket. Közben időnként tanácsokat ad a lézergravírozót először használó fiatalembernek, így a mentorációs gyakorlatból is ízelítőt kapunk.

Világszerte közel kétezer hasonló műhely létezik, ezek közös jellemzője, hogy demokratizálják, elérhetővé teszik a digitális gyártóeszközök ismeretét és használatát a dizájn, valamint a művészet céljaira, mindeközben pedig hatással vannak a környezetükre, a városban élők gondolkodására: hirdetik a fenntarthatóság eszméjét, az egyediség fontosságát és a helyi közösségek szerepét.

Míg Ljubljánban a város kellős közepén egy konténerben maga az önkormány-

zat hozta létre a helyi FabLabet, addig a Magyarországon működő egyetlen műhelyt 2011-ben hat alkotótérre és eszközökre vágyó fiatal alapította.

„2010 végén mindenki a tehetséges kreatívokról, fejlesztőkről beszélt Magyarországon – idézi fel Pap Dávid. – Ám ezek a fiatalok erőforrás, infrastruktúra hiányában nem tudták megvalósítani az elképzeléseiket. Azok a gépek, amelyekkel egy fablab rendelkezik, azokban az időkben nagyon nehezen voltak hozzáférhetők például egy formatervező-hallgatónak egy iskolai feladat elkészítéséhez vagy egy induló vállalkozásnak egy prototípus fejlesztéséhez, kiszeriás gyártáshoz. Ezt mi a saját bőrünkön éreztük. Emellett ránk is hatott a startupláz és a társadalmi vállalkozások által generált szocializációs hatás, az egymás segítése, a megosztással járó előnyök.” Az alapkoncepció tehát a lehetőségekhez való hozzáférés megteremtése volt, a többi – Dávid bevallása szerint – kiforratlan volt.

Az alapítók közül sokan a FabLab segítségével indították el későbbi karrierjüket. Van, aki tudományos pályára lépett, van, aki vállalkozást alapított és külföldre költözött. Általános tendencia, hogy a pályakezdő fiatalok számára – akik között építész, gépészmérnök és műszaki menedzser egyaránt akad – a műhelyben végzett tevékenység során körvonalazódik, hogy milyen területen és hol képzelik el szakmai pályájukat.

Jó cégrét a vállalkozásoknak!

Ma már csak Dávid képviseli az alapítókat. Az ő személye, története a fablabek egy másik fontos vonatkozására hívja fel a figyelmet. „Én eredetileg humán végzettségű vagyok, volt némi technikai affinitásom, de sosem találtam olyan helyet, ahol ezt ki tudtam volna teljesíteni. A FabLab Budapest nyitott

közösségében sokat tanulhatunk és vissza is adhatunk belőle másoknak. Ez nemcsak infrastruktúra, de tudásmegosztás is, a projektekbe pedig mindenki azt teheti bele, amihez a legjobban ért” – hangsúlyozza Dávid, hozzátéve, hogy ma nagy szükség van arra, hogy az iskolán kívül is ismeretekhez juthassunk. Ennek a szabadidő hasznos eltöltésén túl az esetleges karrierváltásban szintén nagy szerepe lehet. A nyugat-európai fablabek közül jó pár vállaltan munkaerőpiaci folyamatokat is próbál segíteni.

A FabLab Budapest célja, hogy Terézváros életének is szerves része legyen. Szívesen fogadna középiskolai osztályokat a műhelyben, ezzel akár a pályaválasztásban is segíthetnének a diákokat. „Fontos, hogy a gyerekek valódi élményeket, inputokat szerezzenek, ne csak elméleti elképzelésük legyen a választható szakmákról” – mondja Pap Dávid.

Nem csupán a fiatalok életében szeretne jelen lenni a FabLab Terézvárosban. A sámlis példára visszakanyarodva, azt szeretnék elérni, hogy ha valakinek kisszékre van szüksége, akkor ne automatikusan a legna-

gyobb kisszékgyártót – a „sámlikirályt” – keresse meg, hanem a környéken üzemelő, helyben iparüzési adót fizető, fenntartható módon termelő műhelyt. Ugyanez vonatkozik a bőrösre, az üvegesre, a szabóra.

„Egyelőre inkább a formatervezés világában ismernek minket, Terézvárosból csak a Képzőművészeti Egyetem hallgatói járnak hozzánk, akik közül sokaknak segítettünk diplomamunkák és installációk elkészítésében. Szeretnénk hatással lenni Terézvárosra, ahogy sok más fablab a világon a saját településére. Ezért is csináltunk örömmel padot a Kiadó kocsmának vagy lézergravíroztuk étlapot egy helyi vegán étteremnek. Milyen jó lenne, ha a helyi vállalkozások igényes, egyedi, fiatal tervező-grafikusok bevonásával készített cégeket tennének az üzletük fölé – mi ehhez boldogan építenénk szolgáltatást” – lelkesedik Dávid. Hogy hogyan járul hozzá az élhető város koncepciójához a FabLab Budapest, azt hamarosan az Andrássy úton is meg tapasztalhatjuk, amelynek lezárt szakaszán installál a csapat (*a részletesebb leírást lásd a 4-5. oldalon található összeállításban*).

„Az idén sikerrel vettem fel a kapcsolatot az önkormányzattal, mert mi valóban tenni szeretnénk Terézvárosért. A célkitűzésem az volt, hogy megismertessem magunkat a városrésszel, és most úgy tűnik, esélyt kapunk – árulja el Pap Dávid. – Szeretnénk, ha az Andrássy úti installációnk a lezárást követően egy helyi óvodába vagy iskolába kerülne. Ahogy azt is felajánljuk, hogy a közösségi felelősségvállalás egyfajta szimbólumaként a felújított szociális bérlakások egy részébe Booklet sámlit ajándékozunk. Szeretnénk nyomot hagyni a környezetünkön, formálni az itt élők szemléletét, hatással lenni Terézvárosra.”

KERTÉSZ ANNA

Nem csak a függöny maradt

Valós történetek és megannyi valószerű anekdota kavarog a budapesti bérházak sokat megélt falai között, amelyek mesélni kezdenek, ha az ember képzeletben kicsit rájuk tapasztja a fülét.

A Lovag utca 10. számú ház például Dajka Margit alakját és életét idézi meg, és nem csak azért, mert a homlokzatán 1997 óta emléktábla hirdeti: „E házban élt 1954–1986-ig...”

Azt mondják, hibás az évszám, valószínűleg, aki készítette, felcserélhette a 4-es és az 5-ös számot, merthogy Dajka Margit saját feljegyzései szerint is 1945 nyarán költözött édesanyjával a Lovag utcai ötszintes, belső udvaros, eklektikus bérház egyik kis lakásába. Puritán módon élt itt Veronikával, a mamával, majd később utolsó férjével, Lajos Árpáddal.

Az ostrom alatt, amelyet a Regent-ház óvóhelyén vészelt át, még voltak ékszerei, pénze, bundája, ám miután kibombázták őket onnan, szó szerint semmije sem maradt. Ezt a semmit igyekezett élete végéig megtartani, egyedül a könyvekben mutatott mértéktelenséget, hisz, ahogy egy interjúban mesélte, valahogy muszáj volt kompenzálnia saját négy elemijét a börtönviselt, volt horthysta tisztből sorsszerűen ablakmosóvá lett férje rendkívüli műveltségével szemben. Amikor otthon volt, vagy főzött, vagy olvasott. Többnyire magyar irodalmat: Móriczot, Krúdyt, Tamási Áront, Kodolányi Já-

nost. A kettő között pedig állt a konyhaablakban, a belső udvar fát, madarait figyelte, és láncdohányzott. Napi húszat vallott be, de mindig hozzátette, hogy a színházban vagy munka közben többet szív. Még egyszer annyit. Szóval állt az ablakban, kezében cigarettával, és ahogy el-elmélázott a madarakon, apró lyukakat égetett a parázsló ci-

garettavéggel a függönyön. Göröntsér Vera, a többek között a Dajka Margit-emléktáblát is listázó Köztérkép főszerkesztője tudni véli, hogy a függöny a mai napig „szolgálatban van” – az új tulajdonos, afféle erekléként, a lyukakkal együtt megőrizte.

Amikor Molnár Gál Péter a Mestersége színész sorozatban beszélgetett vele valamikor a nyolcvanas évek elején, azt mondta, jó lenne, ha valami maradna az ember után. Attól tartott, nem marad semmi. Még egy színész után sem. „Jó volna egyszer produkálni valamit. Valami szépet. Amire vissza tud a nép emlékezni. Elfelejtene bennünket, mondja Csehov, és ez így van...” Persze nyilván nem egy függönyre gondolt, amikor a felejtésen és a mulandóságon töprengett. Elképzelni sem tudta, hogy róla, Dajka Margitról még 2020-ban is regélni fog nemcsak a színháztörténet, de a városrész is, ahonnan évtizedekig szinte ki sem mozdult.

Lovag utca–Nagymező utca–Operett presszó–Jókai tér–Paulay Ede utca – nagyjából ezeket a köröket rózta nap mint nap. A Szent István körútról bombatalálat miatt ideiglenesen a Nagymező utcába költözött Vígszínházban (a mai Thália Színház, akkori Radius mozi helyén) Irinát játszotta Csehov Három nővérében, kombinéban, dollárcentekért bolondozott a Medgyaszay Színpadon (ma Kolibri Színház) a Jókai téren, és sikert sikerre halmozott a mai Játékszín helyén működő Kamara Varietében. Előadások előtt és után az Operett eszpresszóban tanyázott.

Leginkább csak akkor hagyta el Terézvárost, amikor átruccant a szomszédos kerületbe a piacra nagybevásárolni. A Hold, vagy ahogy akkor mondták, Rosenberg házaspár utcai csarnokot szerette, ott volt a kedvenc

hentes, ahonnan többek között a Szindbád aranyló húslevesének alapanyagait és az emlékezetes velős csontot is beszerezte. Kevesen tudják, de minden fogást, amelyet a Dajka Margit alakította Majmunka kínált az utazónak Huszárik Zoltán és a levesközelikért felelős Sára Sándor filmjében, ő maga készített el. Az emblematiszussá vált húslevesről egyszer azt mondta: „Hát én nem értem, beszéltem írókkal, komoly írókkal, és mind azzal jött, hogy istenem, az a velős csont, az a húsleves, mondom: no-csak, más nem volt abban a filmben? Csak az a velős csont?”

Huszárikkal, ahogyan Latinovitscsal is, közeli, baráti viszonyt ápolt. A legendás rendező igen sokszor elhagyta magát, hatalmába kerítette a depresszió, és olyankor rendszeresen beesett, váratlanul is, Dajkáékhoz. Volt, hogy ott is aludt, annyira megnyugtatta az ottani atmoszféra és a házaspár közötti, sokak szerint nagykönyvbe illő harmónia.

Kétféle történet kering arról, hogyan kötözött be végleg Lajtos Árpád is a Lovag utcába. A számomra tetszetősebb szerint 12 év börtön (amely idő alatt Margitka halottnak hitte) után Lajtos bekopogott a Lovag utcai lakás ajtaján ezekkel a szavakkal: Lajtos Árpád vagyok, és úgy emlékszem, hogy megkértem a kezét 43-ban, és ön igent mondott. – Igen? – kérdezte Dajka. – Akkor tessék befáradni...”

Harminc éven át el sem mozdultak egymás mellől, és amikor Dajka Margit 1986-ban meghalt, nála fiatalabb és jóval egészségesebb férje még aznap délután öngyilkosságot követett el. A Lovag utcai lakásban nem sok minden maradt, a könyveket, néhány iratot, emlék- és papírfoszlányokat, no meg a már említett függőnyt leszámítva. Tépett sarkú, megfakult kék cédula: Köszönöm és szívből gratulálok – Sarkadi Imre. Bulla Elma megsárgult névjegye, hátoldalán rövid üzenettel: Édes Margitkám, akár-hogy számolok, többet nem tudok nélkülözni, ne haragudj! Csókol Elma. A kido-básra ítélt papírszemét között egy kórházi szalvéta, rajta girbegurba írás: Nincs veszte-nivalóm, tehát nyernivalóm sincs. Szakadt, krokodilbőr utánzatú pénztárcájában egy jövedelemkimutatás, egy nyugdíjszelvény, televízióbelépő, adóigazolás, tisztítósza-m-lák, receptek, lejárt filmgyári belépő és Lajtos Árpád fényképe mellett egy Szent Antal-kép lapult megbújva. Mellette egy vékony papírba hajtogatott négylevelű lóhere és a frissen készült útlevele. Készülődött. Az óceánt akarta átrepülni.

CSEJTEI ORSOLYA

Podmaniczky Szilárd

SZABÁLYOS KITÉRÉS A FÁJDALOM ÚTJA ELŐL

Zsófi egyedül élt. A gyerekei külföldön, a férjétől elvált. Egy óvodában dolgozott, kitöltötte a napjait a gyerekekkel való foglalkozás. Esténként vacsorát készített, bort ivott és komolyzenét hallgatott a rádióból. A mosogató fölött égő neon bevilágította a lakást.

Szilveszter napján nem kellett dolgoznia, a városban sétált. Egy pékségben kávé ivott, aztán megevett egy csokis croissant-t. Lük-tetett a város, autók suhantak, gyalogosok lépkedtek a járdán.

Holnap január, egy újabb év, gondolta.

A házak napfényben úsztak, a karácsonyi díszletek színes fényfoltokat hagytak az utcán.

Háromra ért haza, a lakásban meleg fogadta. Átöltözött, ledőlt a nappaliban az ágyra, hátára terített egy vékony takarót. Álmában déli nagyvárosi tengeri kikötőjében figyelte a távolban úszó hatalmas hajókat. Beton, forróság, kabócák.

Már hat óra is elmúlt, amikor fölébredt. A lakásban sötét volt, hideg fuvallatok járták át a szobát. Odakint feltámadt a szél, elzárta a szellőzőnyílást. A konyhában neont gyűjtött, ivott egy pohár vizet és elkészítette a vacsorát.

Még négy óra és január, gondolta.

Vacsora után bekapcsolta a rádiót, fölbontott egy üveg bort. Száraz és gyümölcsös volt mint valami simogatás. A zene régi tájakra repítette, szélben lengő nyári búzamezőt látott, távoli fasort, amely fölött gömbölyű felhők úsztak a szélben.

Akkor mintha elvágták volna a képzelet fonálát, megszűnt a zene és kialudt a neoncső. Szélrohamok rázták az ablaktáblát, egy pillanat alatt megszűnt az áramszolgáltatás.

A sötétség láthatatlanná tette a tárgyakat, falak nélkül maradt a lakás.

Az elemlámpa fényénél három szál gyertyát gyűjtött és behúzza a függőnyt. Töltött egy újabb pohár bort, belekortyolt, de már nem itta meg. Mintha egy varázsdoboz belsejében várná, hogy elvarázsolják.

Elfújta a gyertyákat és lefeküdt. A délutáni kislány jutott eszébe, aki egy kirkat előtt várakozott, hátratette a kezét és a járdán szaladgáló galambokat figyelte.

Már január volt, amikor hajnal három körül megszólalt a rádió. Mély, templomi orgona bűgött benne. A neon kigyulladt a mosogató felett.

Zsófi felült az ágyon, megdörzsölte a szemét, hogy legyen idő felidézni, mi is történik vele. Fáradtnak érezte magát.

Kikapcsolta a rádiót és a neon gombjára tette az ujját, mikor megszólalt a telefon, fekete kagylóján távoli fénypont világított. Végiggondolta, ki hívhatja, aztán felvette.

Szia, mondta egy hang.

Zsófi nem kapcsolta le a neont, hallgatott.

Szia, mondta végül.

Most a férfi hallgatott. Azt remélte, a nő fölismeri a hangját.

Én vagyok – mondta a férfi.

Zsófi hallgatott.

Szeretném, ha találkoznánk – mondta a férfi.

Zsófi elemelte a fülétől a telefont, belenézett a kagylóba, aztán anélkül, hogy átgondolta volna, letette. Megnyomta a neon kapcsolóját, és a sötétségben visszafeküdt az ágyba.

Egy percig még látta maga előtt a férfi harminc évvel ezelőtti fotóját, amin egy motor kormányába kapaszkodik és lesütött szemekkel túri a fotózást.

Zsófi magához ölelte a kispárnát, hosszan és szabályosan szuszogott. Aztán elaludt.

Reggelre kihűlt a lakás, a gyertyák émelyítő illata töltötte meg a levegőt. Január volt, 2020. Arra gondolt, idén már nem vált buszbérletet, gyalog fog járni az óvodába.

Akarat és szervezés

Címzetes magántáncosnő – állna a névjegykártyáján még egy évig, ha lenne neki olyan. A Magyar Állami Operaház hamarosan visszavonuló társulati tagja, Weisz Sára egyszerre testesíti meg és számolja fel a balerináról alkotott elképzeléseinket. Az elképesztő fegyelmezetttség vagánysággal társul nála, mindkettőre szüksége van hivatása, négy gyereke és megannyi szenvedélye összehangolására.

Ha egy év múlva meglátogatjuk a munkahelyén, lehet, hogy egy étteremben keressük fel. Vagy egy könyvesboltban, esetleg egy rendezvényszervező cégnél. Egy biztos, Weisz Sára nem az lesz, aki 25 éven át volt: a Magyar Állami Operaház táncosnője. Balerinaként ugyanis a következő évad végén „nyugdíjba megy”.

Ezzel az egy dologgal kapcsolatban nincs konkrét elképzelése, pedig minden másban hónapokra előre és szigorúan tervez – másként széteshetne a négy egyedül nevelt fiúval (és három macskával), sok-sok utazással, mindennapi főzéssel és folyamatos tanulással zsúfolt élete, amelybe mindig valami „kis” extra is belefér, most például ilyen egy gyöngyöspatai ház felújítása.

Kiszedték az oviból

„Mint a földgömbön találok rábökni egy országra, ahová majd elutazom, úgy lenne jó új munkát találni” – mondja félkomolyan Sára, és nagyon érzékletes a ha-

sonlat, hiszen szó szerint új világ nyílik majd meg számára az utolsó, 25. évad végén. Nemcsak azért, mert egész eddigi felnőtt életének színpadáról lép le, hanem mert annak az elképesztő fegyelmezettséget megkívánó mindennapi munkának is vége, amelyet lényegében hároméves kora óta végez, és amely, ha nem is elvette, de meghatározta gyermek- és kamaszkorát.

Sárának nincs sok játszótéri emléke. Hároméves korában jöttek a Spartacusból, és „kiszedték” az oviból, hiszen az isten is szertornára teremtette a hajlékony kislányt. „Nem tudom, hogy miért nem hagytam abba korábban, pedig nagyon kemény volt. A Fehér tenyér valósága – utal Hajdu Szabolcs híres filmjére, amely a 70-es, 80-as évek könyörtelen szertornás világát mutatja be. – Minden áldott nap edzettem vagy versenyeztem, az első tanórákra nem kellett bejárnom, már reggel a teremben kezdtem, hogy aztán délután folytassam. Ez nem változott a balettos idők-

ben sem, de azt egészen máshogy éltem meg.”

Az alsó tagozat vége felé édesanyja nem bírta tovább nézni lánya szenvedéseit, le akarta zárni a szertornás időszakot, de az addigra bizonyossá vált, hogy Sárának szüksége van a napi mozgásra. Jól érezte, hogy alkata, szorgalma és tehetsége sikeres jövőt ígérhet neki egy másik sportágban. Sárának egyenes, tulajdonképpen csak egy zebrányi útja vezetett a Balettintézetből az Operába, ahol ösztöndíjasként, majd gyakorlatképpen az utolsó két főiskolai évét töltötte, és ahová aztán le is szerződött.

Kettesben a testtel

Az Operából csak a sérülései és gyerekei születése vonták el egy-egy rövidebb időszakra, illetve a járványhelyzet. „Soha nem volt ilyen nehéz a visszatérés, mint most, a karantén után és az utolsó hónapokban – árulja el Sára, akinek hosszú idő után a beszélgetésünk előtti napon volt az első

próbája. – A többiekhez hasonlóan én is úgy éreztem, meghalok, nem bírom végigcsinálni a szokásos gyakorlatsort sem.”

Az egy-másfél órás „bemelegítés”, a test felkészítése, az alaplépések leltára, ahogy minden balettosnak, Sárának is ugyanaz minden próba előtt – immár 35 éve. „Régebben utáltam, ahogy általában a fiatalok többsége. Mostanra ez lett a kedvenc részem. Olyan ez számomra, mint egy jógaóra. Talán az idő, a korom vagy a mindennapi életem miatt. Reggel elviszem a gyerekeket az oviba, iskolába, bejövök, és végre kettesben maradok a testemmel.”

Nem csak ebben hoztak változást a gyerekek Sára életében, munkájában. „Egy balerina a harmincas évei elején van a csúcson, addigra ismeri meg igazán a testét, tanul meg bánni vele. Nekem ez egybeesett az első két ikerfiam születése utáni visszatéréssel. Sokkal felelősségteljesebbé, összeszedettebbé váltam, és ezt a mesterem is megjegyezte. Ekkor zajlott az igazgatóváltás az Operában, az új vezetőtől minden szerepemet visszakaptam, rengeteget táncoltam, szólókat is. És amikor ott volt előttem az, amire minden balerina vágyik ebben az országban, akkor tudatosult bennem, hogy én ezt már nem akarom. Amikor a színpadon voltam, azon járt az agyam, hogy minden rendben van-e otthon a gyerekekkel, amikor velük voltam, azon kattogtam, hogy nehegy elfelejtsem a lépéseimet. Persze soha nem volt baj sehol sem, de mérlegelnem kellett, hogy megéri-e az az ár, hogy szólista legyek, miközben a gyerekeim életében csak beugró vagyok. Mellékszerepeket kértem, a másik két fiam születése után pedig már csak a karba vágytam” – meséli Sára, hozzátéve, hogy persze néha felmerül benne, hogy talán „többre vihetne volna”, ha fiatal korától tudatosan építi magát, küzd a szerepekért, minden mást kizár az életéből. „Akkor most itt állnék, hogy hogyan tovább. Vége a karrieremnek, amire mindent feltettem. Így viszont elmondhatom: éltem és

élni fogok.” Sára ugyanis testben és lélekben is folyton a világot járja: minden lehetőséget megragad az utazásra, a nyugodt pillanatok pedig olvasással és filmnézéssel tölti.

Minden szervezés kérdése

Egyik síkon sem steril élményekre vágyik: Délkelet-Ázsiát például az akkor hatéves ikerfiaival és a negyedik gyerekével a hasában, hátizsákos turistaként járta be. A szenvedéllyel fogyasztott könyvektől és filmeiktől sem habkönnyű szórakozást vár, hanem a világ összetettségének megértését – ezt főként főiskolai tanáráról, Rényi Andrásról eredezteti. Az amerikai irodalom és életérzés szeretetét pedig korán elhunyt édesapjától örökölte. Fitzgeraldtól Updike-ig szinte minden klaszszikust, Hunter S. Thompson-tól Patricia Highsmithen át Bret Easton Ellist pedig a kortársakat is befalta.

Általában nem a dolgok könyveiből végig fogja meg: simán belekezd egy vidéki kisház felújításába, vagy – ahogy legutóbb – bevágja magát a négy fiúval a kocsiba és elmegy velük nyaralni. „Hétszáz oldalt olvastam, és nézd, milyen barna vagyok” – válaszol a kérdésre, hogy ezekkel a kondíciókkal mennyire pihentető a nyaralás. „Minden akarat és szervezés kérdése” – lehetne Sára jelmondata, aki az elmúlt években elvégzett egy fotósképzést – mivel szeret fényképezni – és a vendéglátóipari főiskola szakács szakát is – mert szeret főzni.

A tanítást is kedveli, a Táncművészeti Egyetem mesterképzését azonban mégsem fejezte még be, egyrészt időhiány miatt, másrészt mert dilemmát okoz számára „ilyen mértékben befolyásolni 15 kis- vagy nagylány életét”. Bizonyára azért, mert tudja, mit jelent feltenni a fiatalságát a táncra. „Én minden értelemben nagyon szerencsés alkat vagyok. Ezért beszélgetünk most ilyen könnyedén az elmúlt 25 (vagy 35) évről és a terveimről. Nekem bírja még a testem és nem nyomorodott meg a lelkem. Nem tűztem magam elé elérhetetlen célokat, és tudtam, hogy mikor mennyi az elég. Nem mindenki ilyen szerencsés. Én pedig nehezen vállalnám fel annak a felelősségét, hogy valakit irányba állítsak, ráadásul rajtam múljon, hogy milyen alapokkal megy neki a pályának” – vallja be a balerina.

És valóban, Sárán egy csöppnyi keserűséget, de még nosztalgia sem érezni, inkább az új életre való készülődés izgalmát. Alig várja, hogy belevesse magát a nyelvtanulásba, hogy egy lakóautóba pakolja a fiúkat, és körbeutazzák Amerikát, hogy kidobja számára a „gép” azt az új szakmát, hivatást, munkát, amellyel mindezt megteremtheti. Mert az biztos, hogy dolgoznia kell ezután is, nem is tudja elképzelni, hogy otthon maradjon. Talán a főzőtudását kamatoztatja, talán a sokszor bizonyított szervezőképességét, az azonban valószínű, hogy jellegzetes, a gyerekeit megidéző tetoválásait nem kell majd estéről estére levakolnia.

KERTÉSZ ANNA

SÁRA AJÁNLJA

Könyvek:

Hunter S. Thompson: Vad rege az Angyalokról Thompson óriási figura volt, „az egész világba beleszarok” típus. Számomra fiatalon Amerikát jelentette, és egy olyan látásmódot, ami merőben új volt.

Paul Guimard: Az élet dolgai Nagyon férfikönyv. Egyszerűen, de kristálytisztán mutatja be az élet banalitását.

Paul Auster: New York trilógia Szeretem a krimi, ha megvan benne az, amit Auster hozzátesz.

J. K. Rowling: Átmeneti üresedés A Harry Potter sorozatot is befaltam és imádom, de ez a könyve mutatja meg igazán, hogy Rowling mennyire zseniális író. Ez egy egyszerű angol kisvárosi sztori, úgy megírva, mintha a legizgalmasabb thriller lenne.

Tan Twan Eng: Az Esti ködök kertje Hihetetlenül szépen megírt könyv a történelemnek egy olyan részéről, amelyről nagyon keveset tudunk, egy hozzám közelálló nő életén keresztül bemutatva.

Filmek

Orson Welles: Aranypolgár Apukám nézette meg velem tizenéves koromban, azóta vagyok a filmek megszállottja.

Lars von Trier: Melankólia Nem vagyok depresszív típus, de édesanyám rengeteget küzdött a lelkével, csakúgy, mint a film főszereplője.

Felix van Groeningen: Alabama és Monroe Szülőként látni egy ilyen filmet felkavaró, és számomra arról mesél, hogy a szerelem milyen törekény is lehet.

Darren Aronofsky: Rekviem egy álomért Mindig is vonzódtam az addiktivitáshoz, annak ellenére, hogy a cigin kívül semmilyen függőségem nincs. Hamarabb unok meg valamit, mint hogy függővé váljak, de ez a film jól megmutatja, hogy milyen könnyen csúszhatunk bele valami károsba az álmaink kergetése közben.

Mathieu Kassovitz: A gyűlölet Hiphopzenén nőttem fel, és ennek a kultúrának ez az egyik alapfilmje volt.

KEDVEZMÉNY!

2020. szeptember 27-ig kedvezményes, 200 Ft-os jeggyel várjuk kiállításainkon a VI., VII., XIV. kerületi nyugdíjasokat (lakcímkártya bemutatásával) és a szervezett iskolai csoportokat (előzetes bejelentkezés alapján: mucsarnok@mucsarnok.hu).

**SZABAD
JÁTÉK**

II. KÉPZŐMŰVÉSZETI
NEMZETI SZALON
2020

**ARTON
OMY**

2nd NATIONAL SALON
OF FINE ARTS
2020

2020
03
28
–
09
27

MŰCSARNOK
KÖZTARTÁS ÉS MŰKÖDÉS

MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

OBSERVER

Műcsarnok | Budapest XIV. | Hősök tere

MOZI

Tíz kicsi fordító

Ha a filmeket ízekre lehetne lefordítani, a Teljes titoktartás lenne a brazil szusi. Egyszerre követi a klasszikus krimi szabályait (kitűnő időzítéssel, összetett motivációjú karakterekkel, megdöbbentő fordulatokkal), közben bohém módon játékos, minden intellektuális ízelembimbót egyszerre ingerlő csemege.

Van az a tét, amitől a legszürkébb kis könyvmoly műfordítóból is Monte Cristo grófia lesz, James Bond képességeivel. Ha minden idők legnagyobb bestseller-trilógiájának befejező részét kell egy hónap alatt lefordítani, a tíz kiválasztott még abba is belemegy, hogy a kiadó egy különlegesen védett föld alatti bunkerbe zárja őket erre az időre. De hiába minden óvintézkedés, a regény első tíz oldala felkerül a netre, és a rejtélyes hacker eurómilliókat követel, vagy feltölti a többit is. Könyvkiadó nem volt még ilyen szorongatott helyzetben, mint Éric Angstrom (Lambert Wilson), sem ennyire elszánt, hogy bármi áron megvédje tulajdonát. A fordítók az íróasztal mögül a revolvercső elé kerülnek, a könyvtárszoba fenyegető börtönné válik, miközben mind egymásra is gyanakodnak, és máris egy pompás Tíz kicsi néger (vagy indián) sztori kezd kibontakozni előttünk.

Agatha Christie nem az egyedüli, akire kikacsint a film, a világirodalom nagyjai Joyce-től Proustig halhatatlan mellékszereplői „A mű” megmentéséért folyó küzdelemnek. Mert miközben a hacker utáni nyomozás számos szálon halad, több időszik és még több elbeszélői perspektíva közt cikázva, akár egy remek posztmodern regény, immár az irodalom jövője a tét. Mert kié a mű? Addig minden bizonnyal a szerzőé, amíg magányában írja a végeláthatatlan sorokat, ám olvasó nélkül minden regény olyan, mint Schrödinger macskája, a létezése is kérdéses. Majd abban a pillanatban, ahogy kiszakad írója kezéből, jogokat szerez fölötte a kiadó, amely megteremti a regény saját mítoszt (ha úgy tetszik, egy metaművet) dörzsölt marketingtrükkökkel és globális terjesztéssel. Vajon létezhet még piaci érdek- és marketingmentes, „tiszt” irodalom? Vagy már csak a klasszikusok tudják megőrizni érinthetlenségüket? Csupa izgalmas humanista fejtörőt is kap a néző a lebilincselő bűnügyi történet mellé, ami pont úgy szippantja be, mint egy letehetetlen könyv. És amikor a végére ért, legszívesebben újra az elejére lapozna.

TELJES TITOKTARTÁS, MOZINET

BÁLINT ORSOLYA

STREAMING

Karanténkollázs, 2020

A karantén egyik legnagyobb „nyertese” a Netflix, és mint ha csak valamit viszonzni akartak volna ebből a világ felé, tizenöt csodálatos rendezőt kértek fel a föld minden pontjáról, hogy filmes időkapuszulákba mentsék ezt a különös létállapotot. A tizenöt direktorból hét nő, amivel elegánsan bemutatnak a nemrég még férfias fensőbbségében sütkérező filmiparnak, egyben saját inkluzív, az alkotói kísérletezést támogató identitásukat is építik. Akadnak a listán húzónevek, mint az olasz Paolo Sorrentino vagy a chilei Pablo Larraín, és olyanok is, akiknek most fogjuk megjegyezni a nevét és rákeresni a korábbi munkáikra.

Valamennyien a karanténról, a karanténban forgattak rövidfilmeket, ami nemhogy beszűkítette volna, inkább hatványozta a kreatív lehetőségeiket: forgattak telefonnal, drónnal, színészek híján családtagokkal, bábfigurákkal, még Zoomon is. Rövidségük okán egyben is végignézhethetnénk a kisfilmeket, mint egy sorozatot, de töménységük miatt ez szinte lehetetlen. És nem is volt még olyan rég a mi karanténunk, így közben bekapcsolhatnak azok a félelmeink, amelyekre fáj emlékezni, különösen, hogy itt tornyosul a fejünk fölött a második hullám. Amiért mégis érdemes vállalni ezt az érzelmi kockázatot, az a feldolgozási folyamat elkezdése és előmozdítása. Minden terápia a szembenézéssel indul, és ha egyedül is ülünk a képernyő előtt, pontosan azt kapjuk, amit a csoportos foglalkozások adhatnak: a megosztás és a közösség élményét.

Bár mindegyik alkotás tónusában más és más, a líraian melankoliktól egészen a haspukkasztóan viccesig, ráadásul kontinenseket ugrunk közben, a kisfilmek sorozata ráébreszt minket arra, hogy az emberiség sosem volt ennyire közös nevezőn. Bármelyik történetben ráismerhetünk a saját hullámmzó érzelmeinkre, az összefolyó napjainkra, a magányunkra/összezártságunkra, a sokszor menedékként szolgáló fanyar karanténhumorra. Több kisfilm főszereplője is gyerek, amelynek profán oka, hogy a szünidőket kivéve rég nem töltötték ennyi időt együtt a szülők a gyerekeikkel – ezt a generációt már el is keresztelték karantiniknek. És mert ők tudják igazán megjeleníteni, amin most mi is keresztülmegyünk: az ártatlanság elvesztését, a védtelenséget, a túléléshez szükséges reményt és belső erőt.

OTTHON KÉSZÜLT, NETFLIX

B.O.

Még mindig maradnak

Augusztus 13-án, a Hunyadi téren utoljára hull keresztben a jégeső Bereményi Géza és Másik János azonos című közös estjén, amelyen az író önéletrajzi regényéből (Magyar Copperfield) olvas fel részleteket, a zenész pedig Bereményi Géza, Cseh Tamás, Másik János dalait énekli. Szerelmekről, Irénről, napfényes gyerekkorról, delíriumos éjszakákról.

– Óriási sikerrel, mindig telt házzal és csak alig egy-két éve megy a Keresztben jégeső című produkciójuk, most mégis az utolsó készülnek. Elfáradt az előadás?

– Régebben megy már, csak amikor felkérték minket, hogy hozzunk össze egy közös műsort A Harmadik Hely nevű lakászánházban, akkor még híre-hamva sem volt Géza regényének. Az ösváltozatban a saját dalaimból is előadtam néhányat, Géza sztorizott, néha ő is beleénekel. Csak később, a sokadik alkalomra forrt ki magát az előadás – egyrészt a Levél nővéremnek hármunk által (Bereményi, Cseh, Másik) írt dalaiból összeállt a zenei rész, Géza készülő regénye – ami azóta meg is jelent – pedig adott az egésznek egy gerincet. Marha hosszú volt kezdetben, aztán olyan 1 óra 40 percre faragtuk, most meg már úgy érezzük, hogy elég. Amúgy ez a mostani csak itthon az utolsó, lesz még egy legeslegutolsó előadás belőle szeptemberben Bécsben, a Collegium Hungaricum Wienben.

– Kicsit a régi legendás házibulik hangulatát, a sztorizásokat, a véget nem érő együtt zenéléseket idézi, azokat, amikor Novák János Csengery utcai lakásán először ültek össze Cseh Tamással. Ő énekelt, ön kísérté, lényegében ismeretlenül...

– Tamás egy-egy koncertje után általában még vagy 2-3 órát énekelt ezekben a bulikban, és tényleg, egyszer csak úgy, ismeretlenül beszálltam, és magától működött minden. Azt mondta: „Egész életemben veled szeretnék zenélni”. Többé-kevésbé, kisebb megszakításokkal ez nagyjából meg is valósult.

– Mi az az íz, ami, ahogy a Keresztben jégeső című dal szövege mondja, mégsem múlik el? „Számban az íz, valami íz, és nem múlik el / Ágyamon felülve leveszem a kabátomat.” Az örök másnaposság?

– Fogós kérdés ez egy ilyen szép nyári estén. Nem tudom. Bizonyára valami a közös múltunkból, de azért ez már nem az az íz. Évekig nem vállaltam például emlékműsort, nem ment. Aztán ahogy múlt az idő, azt gondoltam, bizonyos fokig kötelességem nekem

Keresztben jégeső – Bereményi Géza és Másik János estje a Nyár a Hunyadi téren programsorozatban augusztus 13., 18 óra

is továbbvinni valamit belőle. Először a Budapestet adtam elő egy operatőrgálán, Novák Emil, János testvére beszélt rá. Ott valami történt. Onnantól kezdve tudtam énekelni a közös dalainkat. Visszajött valami a közös ízből, de már másként. A dalokat átengedtem egy szűrőn, kicsit más megjelenést kaptak, de a zamatuk azért felismerhető.

– Érez némi nosztalgiát?

– Na olyat biztosan nem. Azt mindig is igyekeztem elkerülni. A kreativitásban dolgozók rosszul érzik magukat a nosztalgiában.

– Pedig sok dal éppúgy egy valaha volt szebb, jobb világot emleget fel, mint a gyerekkort idealizáló Bereményi-regény. „Csak még egyszer gyere elő / A résből, hol elbújtál, gyerekkorom” – mondja a Gyerekkorom című dal kezdősora. Mi bújjon elő belőle? Gézát is kérdeztem, ő a nagyszülői házat, a Teleki teret említette. Azt mondta, miközben írta a regényt, olyan volt, mint-

ha ott lett volna újra az adott történetekben, a Teleki téri ház udvarán, ugyanazokkal az érzésekkel, mint amiket 6, 8 vagy 14 évesen érzett.

– Nem beszéltünk össze, de ugyanúgy a nagyszülői házat mondanám. Én ott is születtem, a Szigetközben. Kisbajcs, a vidéki élet szabadsága határozta meg a gyerekkoromat. Egyszerűbb kor volt. Örök napsütés. A sok fájdalom és rengeteg titok ellenére is, amit egy gyerek még nem ért. Nagyon pontosak ezek a szövegek, Géza érti, hogy lehet olyan dalszövegeket írni, amelyek fölött nem múlik el az idő.

– Mitől nem múlik el?

– Örök érvényű dolgokról szólnak. Szerelméről például. „Minden álmomban / százféle változatban te vagy velem.” De a Keresztben jégeső éjszakai városban rohanása is ugyanolyan ma is. Bármikor bárki felismeri magát bennük. És hiába hallja őket ezerszer az ember, mindig fel tud fedezni valami újat. Még én is.

– Bolyong még éjjel a városban? Vannak terézvárosi élményei?

– Budapest-élményem van inkább, amit terézvárosi helyszínek is árnyalnak. Nem véletlenül született több Budapest-dalunk, és nemrégiben írtam egy újat is, ami még nem publikus.

– Kicsit azért elárul róla? Legalább azt, hogy még mindig szereti-e a várost. Még mindig „maradunk itten, maradunk itt, maradunk”?

– Igen, szeretjük ezt a várost. Még mindig maradunk. Most már kicsit ridegebb ugyan, nem annyira otthonos, de azért még szeretjük.

– Mi romlott el?

– Az emberek hangulata. De az nem most történt, hanem 15-20 évvel ezelőtt. Megfordult a hatás. A hely magától már nem annyira inspiráló, de ahol vagyunk, ott még tudunk olyan környezetet teremteni, amiben jól érezzük magunkat.

– A szokásos csíkos pólóban és fekete zakóban búcsúzik a Hunyadi téren?

– Most hogy mondja, lehetséges. Egyszer felvettem egy fekete mellényt, de Bereményi jobban szereti ezt a csíkos szettet. Azt mondta egyszer, hogy „ez jobb, mint amikor abbé-nak öltöztöl”.
CSEJTEI ORSOLYA

Csont nélkül nem megy

Egyre népszerűbb és hétköznapibb étellé válik a vietnami pho leves, éppen ezért fontos, hogy autentikus és finom legyen az élénk tett gazdag ázsiai étel. Mind a vietnami közösség tagjai, mind a gasztronómiában jártas budapestiek elismerik a Nagymező utcai kis éttermet, amely egy izgalmas családi vállalkozás egyik bástyája. Egy könnyű nyári étel receptjét és a tartalmas pho leves titkát is elárulta nekünk a Dang Muoi csapata.

Közel három évtizedes fővárosi jelenléte alatt szerény birodalommal fejlődött a Dang Muoi vietnami élelmiszer- és étteremhálózat. Ahogy próbáljuk Tran Krisztinával, a dinasztia már Magyarországon született képviselőjével végigvenni, hány kerületben van vagy volt már érdeklőségük, szinte az összes számot felsoroljuk, egytől huszonháromig. Krisztina a menü fogásairól is úgy beszél, ahogy a vendégek rendelni szokták: a tízes levesünk, a tizenhármast, az egyes... Egyszerűbb és gyorsabb is így, pedig nyilván a teljes vietnami nevéket is tudja. A család tagjai hajnaltól éjszakáig pörögnek, az évek során olajazottá vált folyamatok szerint ellenőrizni ki-kik a lakásához legközelebb eső érdeklőségeket, de így is cikázni kell a városban Józsefvároستól Rákospalotáig, a „nyolctól a tizenötig”. És persze a nekünk legfontosabbig, a hatosig, a Nagymező utcai Pho bisztróig.

De miért is neveztük birodalomnak a Dang Muoit? Önmagában az éttermek szá-

ma nem indokolná ezt, viszont a történetüket hallgatva kiderül, szinte minden vietnami vendéglátásban és élelmiszerben utazó vállalkozásnak beszállítanak, intéznek, rendelnek. A központ ma is a Józsefvárosi piac, ahol az élelmiszerüzletük mellett a ma már legendás piaci levesteőjük is üzemel. A boltból látják el saját éttermeiket és innen vásárol a legtöbb vietnami vendéglátóhely hozzávalókat. A friss – és nem szárított – rizstésztaellátmány érdekében alapítottak egy térsztaüzemet, a dinasztia feje, Dang úr mindennap személyesen szállítja ki a porciót az egyes éttermeikbe. Naponta 300 kiló rizstésztaőről beszélünk... Ők gyártják egy másik érdeklőségükben a tofut is. Ázsiából kéthavonta érkező kamionokkal importálják az autentikus fűszereket, fagyaszott rákot, halat még akkor is, ha így drágábban jön ki, mintha ők is a helyi kereskedelmi láncok polcainál vennék meg a bizonytalanabb háttérű csillagánizst, fahéjat, gyöm-

bért, nem is beszélve az egyéb egzotikus hozzávalókról.

A saját márkás vietnami üdítőket szintén ők hozzák be, különleges ízű, színű, állagú frissítők egész garmadáját kínálják az éttermeikben. Fontosnak tartják a folyamatos fejlesztést és fejlődést, sokszor töltenek időt az anyaországban, új recepteket, eljárásokat lesnek el, ezeket is beépítik a szezonálisan változó – most éppen nyári – kínálatba.

A budapesti vietnami közösség nem nagy. Mindenki ismer mindenkit, összetartó, egymást segítő kolóniáról beszélhetünk. A Dang Muoi a többi vietnami büfét, éttermet nem tekinti konkurenciának, egyrészt mert sokan tőlük rendelik az alapanyagot, másrészt mert számos helyen olyan szakácsok és üzemeltetők dolgoznak, akik a Dang Muoinál tanultak bele a szakmába. Ez a nagy úttörők mindenkor keresztye is persze: az iskolaalapítókknak el kell bírniuk, hogy a vállalkozólak többben is próbálnak elrugaszkodni. Ugyanakkor mégsem ez a legfontosabb oka, ami miatt nyugodtan tekintenek az egyre gyarapodó számú pho bisztróra, hanem a csont. Dangék ugyanis nem használnak levestkockákat és más ízpótlókat, „ízfokozókat”, és tudják azt, hogy ki vásárol ilyeneket az üzletükből. Ők valódi csontot és rengeteg marhahúst főznek fel minden áldott nap a százliteres kon-

Könnyű nyári étel a Nagymező utcából

Nyári tekercs

Hozzávalók: 2 tekercshez

- 2 rizslap ➤ 2 dkg rizstészta ➤ 1 dkg garnélarák ➤ maréknyi jégسالáta ➤ 1 uborka
- koriander, mentalevél (ízlés szerint) ➤ 2 ek. halszós ➤ 1 ek. mogoróvaj ➤ 1 tk. cukor
- 1 kanál ecet ➤ kevés só ➤ 1 tk. tamarind paszta ➤ fél gerezd zúzott fokhagyma

dérokban, beleteszik a levesbe az összes (hétféle) eredeti fűszert, aztán megadják az alaplének azt az időt, amit az megkövetel. Lassabb így? Minden bizonnyal. Költségsőbb? Persze hogy az! De ami itt a vendégek tányérjába kerül, az egy teljesen autentikus, frissen készült pho leves, a budapesti streetfoodmánia egyik legkedveltebb fogása, méghozzá kompromisszumok nélkül. „Azt és úgy főzünk, ahogyan Észak-Vietnamban teszik, nem magyarítottunk semmit, nem akartunk soha a gyorsbüfék által kínált »magyaros ázsiai« vonalhoz közelíteni. A magunk útján haladunk” – vallja Tran Krisztina és édesapja, Dang. A vietnami leves sohasem csak a léről, inkább a bőséges beltartalomról szól. A sok hozzávaló

A tésztát 5-10 percig főzzük, majd leöntjük, lecsepegtetjük. A zöldségeket és a fűszernövényeket vékony csíkokra vágjuk, a rákot megfőzzük. Ezalatt egy tálban kikeverjük a mártogatást az összes többi hozzávalóval, majd 30 másodpercre berakjuk a mikróba, hogy összeérjenek az ízek. A rizslapot megmártjuk meleg vízben, amíg annyira puha nem lesz, hogy tekerni tudjuk. Rátesszük egy tányérra, megpakoljuk a rizslap közepére egy vonalban a fent előkészített hozzávalókkal, összehajtuk a két oldalát, majd szorosan megtekerjük. A mártogatóssal tálaljuk.

szinte kibuggyan a tálból: a friss rizstészta, a fagylomb, a babcsíra, a csili, a koriander, az ízes, lágy marhahús, a főtt fűrtőj, a citrom, a löncshúshoz hasonlító »vietnami sonka« és még ami csak elképzelhető egy gazdag vietnami levesben. Szóval a csont kell bele, anélkül hiába próbálkozik az ember. A csont és a húsok már dél-

után négykor bekerülnek a fazékba, az esti zárásig főnek (phonek...), reggelig kicsit hűlnek, aztán a délelőtti nyitáskor újra felforralják őket, így kerül rá a tűzforró alaplé a friss tésztára és a többi levesbetételre. Nem nagy trükk, de harminc évig kell gyakorolni, tökéletesíteni. És csont nélkül akkor sem fog menni. BK

PROGRAMAJÁNLÓ

**Zsidó Tudományok Szabadegyeteme
Kulturális ismeretterjesztő
előadás-sorozat a VI. kerületi Vasvári
Pál utcai zsinagógában**

Rendhagyó módon, 11 napos rendezvénysorozatunk 8 napjának a Vasvári Pál utcai zsinagóga (1061 Budapest, Vasvári Pál u. 5.) ad otthont, azzal a kifejezett céllal, hogy az idén a VI. kerületi, zsidó kultúra és hagyományok iránt érdeklődő lakosokat is megszólítsák.

Mi is a ZSTSZ?

A Zsidó Tudományok Szabadegyeteme (ZSTSZ) azzal a céllal jött létre, hogy színvonalas keretek között nyújtson lehetőséget a zsidó tudományok megismerésére azok számára, akiknek nem volt lehetőségük arra, hogy ezekben magas szinten elmélyedjenek. A nyári szemeszter kezdő és haladó szintű kulturális ismeretterjesztő előadásokkal, hébernyelv-tanfolyammal egybekötve nyújt lehetőséget az érdeklődők számára, hogy elmélyedjenek a klasszikus zsidó tanokban, jobban megismerjék saját zsidó gyökereiket, a zsidó vallás és filozófia, történelem, irodalom tárgyköreit.

Témakörök:

Héber olvasás alapjai, Zsidó történelem, Biblia és Talmud, Zsidó naptár és ünnepek, Kóserság az élet két fontos területén, Zsidó filozófia és a kabbala, A zsidó esküvőtől az első micváig.

Időpont: augusztus 17-28.

Részvételi díj: **10 000 Ft/fő,**

a tankönyvek ára: **4500 Ft**

Jelentkezési határidő: **augusztus 10.**

További információ: **06 1 268 0183**

posta@zsido.com, www.zsts.hu

A program Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzatának támogatásával valósul meg.

APRÓHIRDETÉS

VÍZSZERELÉS, csapok, szifonok, VÉ-
CÉCSÉSZÉK, VÉCÉTARTÁLYOK cseréje,
javítása. Mosó-, mosogatógépek bekö-
tése. Tel.: 06-30-447-36-03

Házhoz megyek! Fogsor készítését, ja-
vítását vállalom garanciával. Hívjon bi-
zalommal! Telefon: 06-20-980-3957

Közös képviselet, társasházkezelés!
Tapasztalat, referenciák! Dr. Bíró An-
na, Lőrincz Péter. Iroda: Teréz körút 21.,
06-70-383-5004

Lomtalanítás, zöldhulladék és zsá-
kos sít szállítása. Tel.: 0670-338-6723
WWW.SITTNAGYUR.HU

Apróhirdetések feladása:

Amennyiben apróhirdetést szeretne feladni a Terézváros című lapban, küldjön e-mailt az apro@terezvaros.hu e-mail-címre a hirdetés szövegével, számlázási névvel és címmel, valamint a kívánt megjelenés(ek) darabszámával.

Az apróhirdetések feladása jelenleg csak e-mailben, a fizetés kizárólag átutalással történhet, személyes ügyintézésre és befizetésre átmenetileg nincs lehetőség.

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:

VI., Eötvös utca 3., recepció,
hivatali nyitvatartási időben.

REJTVÉNYNYERTESEK

Beküldendő a színnel kiemelt sorok tartalma 2020. augusztus 5-ig.

A július 16-án megjelent számunk rejtvényének nyertesei:
Veiter Gyula, Kazi Aranka.

Cím: Terézváros szerkesztősége,
1067 Budapest, Eötvös utca 3.

A helyes megfejtést beküldők között 2 db 10 000 forintos vásárlási utalványt sorsolunk ki.

Nem „pazarolható” lakások

Barcelona lassacskán Berlin sorsára jut, annyira kifizethetetlenek az albérletárak, így a városvezetés hadat üzent az üres ingatlanok százain trónoló befektetőknek.

A katalán főváros üres ingatlanainak egy részét a pandémiás helyzet kialakulása óta szükségülakásként használják, most pedig 14 céget figyelmeztettek, hogyha a jövő hónap végéig nem adják ki a tulajdonukban lévő 194 üresen álló ingatlant új bérlőknek, a város a piaci ár feléért fogja ezeket megvásárolni, majd szociális lakásként bérbe adni az alacsonyabb jövedelmű és a rászoruló embereknek. Ha ez még nem lenne elég nyomós érv, a tulajdonosok 90-től 900 ezer euróig terjedő bírságra is számíthatnak. „A cél az, hogy ezeket a lakásokat minél hamarabb kiadják, nem feltétlenül folyamodnánk a tömeges kisajátításhoz” – nyilatkozta a Bloombergnek a város lakásügyi felelőse. A következő körben további 232 ingatlan tulajdonosa számíthat ilyen megkeresésre, és a terv az, hogy fél évre csökkentse az időkorlátot, ami után a város ilyen akcióba léphet.

A felszólítás nem minden előzmény nélkül érkezett: a városvezetésnek 2016 óta van különleges jogköre arra, hogy a legalább két éve üresen álló ingatlanok tulajdonjogát átvegye, majd 4–10 éves tartós bérletre kiadja, és a lakás ennek letelte után kerülhet vissza a korábbi tulajdonosához.

A te házad az én házam: biztonságosan hozza össze újra az embereket a köztereken a „mi casa es su casa” mexikói művészeti és közösségépítő projekt. A 2014 óta a két amerikai kontinensen városról városra utazó installáció piros miniházvázaiban kényelmes függőágyakban pihenhetnek a városlakók. A házakat átmenetileg valóban használták is a 2017-es mexikói földrengés fedél nélkül maradt áldozatait, amelyek most a távolságtartó városi együttlét új jelképeivé váltak.

Erre azonban kevés precedens akadt, így a katalán országgyűlés még nagyobb felhatalmazást adott a városnak, hogy az üres ingatlanok helyzetét hatékonyabban kezelje. A gazdasági válság óta stagnáló lakáspiaci helyzet számos tulajdonost – köztük bankokat és nagybefektetőket – arra sarkallt, hogy a piaci fellendülést várva csak üljenek az ingatlan-vagyonon, és ne úgy kezeljék azt mint létfontosságú közösségi erőforrást. Idővel a lakások egy részét megszállták a házfoglalók vagy a drogdílerok, ami újabb problémákat okozott. A Barcelonával szomszédos Badalonában épp emiatt az egyik nagybefektető, a Sareb bank 256 illegálisan elfoglalt ingatlan tulajdonjogát adta át önként a városnak, hogy ők oldják meg a kilakoltatásokat, majd szociális lakásként használhatják a lakásokat.

B. O.

OLVASÓI LEVÉL

„Harminc éve szabadon!” – hirdetik napjainkban rádió- és televízió-műsorok, újságcikkek, írárok.

Valóban jó érzés végigsétálni Terézvárosban – ahol közel fél évszázada élek –, a világörökség részét képező Andrássy úton, és újra megcsodálni a szép épületeket.

Elgondolkoztató és keserű érzést okoz egy tábla az Andrássy út 60. számú épület, a Terror Háza falán, amely arról emlékezik meg, hogy Mindszenty József, Magyarország hercegprímása ebben az épületben kezdte meg a diktatúra idején szenvedéseit. Az emlékezés méltóságát árnyalja, hogy a világszer-
te elismert főpap neve mellett kiemelten szerepelnek kínzó nevei is.

Nincs a világon még egy emléktábla – ráadásul a világörökség részét képező épületen –, amely bármely diktatúra áldozatáról megkínzóival együtt emlékeztet meg, megbecsülve halála után is emlékét.

Magyarországon 30 éve demokráciában élünk. Különböző kormányok jöttek és mentek, különféle főpolgármesterek, kerületi polgármesterek, önkormányzati képviselők jöttek és mentek, és senkinek nem zavarta az erkölcsi megítélését ez az ellentmondás? Az épület főigazgatója nem változott...

„Harminc éve szabadon?” Hány esztendő szükséges még, hogy erkölcsileg szembenézzünk önmagunkkal?

Tisztelettel,

ERNST ERVIN

Étel helyett szappant osztanak

Kabulban a vírus elleni küzdelem élharcosai azok a nők, akik korábban napellemmel hajtott riksáikról ételt árultak. A Banu Konyhája nevű szociális foglalkoztató cég 2018-as alapítása óta 40 afgán nőt segített saját vállalkozáshoz és anyagi függetlenséghez, ami önmagában forradalmi eredmény a férfiak vezette konzervatív társadalomban. Ám ahogy oda is elért a vírus – eddig 1000 fertőzöttről és 40 halottól tudni –, a riksákat a kormány támogatásával átalakították mobil kézmosó és fertőtlenítőállomásokká. Az egész nap védőruhát viselő nőktől bárki ingyen kérhet

szappanos kézmosást vagy ruhafertőtlenítést, emellett napi 60-70 maszkot is kiosztanak. Munkájuk felbecsülhetetlen értékű, mivel a rendkívül szegény országban sokaknak nincs hozzáférése vezetékes vízhez, a piperecikkek luxusnak számítanak, a koronavírus terjedése ellen ajánlott napi többszöri alapos kézmosás betartása csaknem elképzelhetetlen. Így sokszor hosszú sorok alakulnak ki a riksák előtt, még a sarki rendőr is beáll egy gyors fertőtlenítésre. Bár most óriási szolgálatot tesznek társadalmuknak, a riksás asszonyok alig várják, hogy elmúljon a vírusveszély, és visszatérhessenek régi munkájukhoz, húst és rizst árulhassanak környezetbarát kocsijaikból.

FORRÁS: SGP AFGHANISTAN

Bent maradtak a babák. A karanténnak hála, világszerte óriási mértékben, 50-70 százalékkal esett vissza a koraszülések száma. A leginkább veszélyeztetett, 28. terhességi hétnél korábban született babáké pedig helyenként 90 százalékkal is. Nagy-Britanniától Dánián át Kanadáig ugyanezt tapasztalták az orvosok, akik szerint a karantén jót tett a várandós nőknek: sokan korábban abbahagyták a munkát, kevesebb stressz mellett többet pihentek és egészségesebben táplálkoztak. Számos független kutatás indult az okok feltérképezésére, de mindez azt üzeni a világnak, hogy a koraszülés az esetek jelentős részében egy megelőzhető „civilizációs probléma”.

AZ OLDALT
ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
BÁLINT ORSOLYA

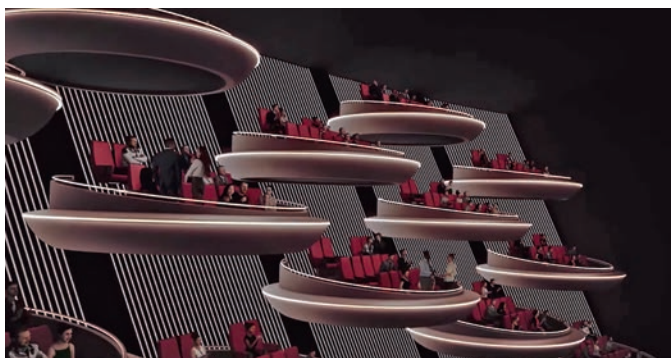

FOTO: YSW MOZI

A jövő mozija. Párizsban 2021-ben nyílik a világ első vertikális mozija, ami épp olyan, mint a Csillagok háborújában az intergalaktikus szenátusi ülésterem. Tervezői megelégtették, hogy közel 50 éve pontosan ugyanúgy ülünk be a moziba (miközben a kép- és hangtechnika csúcsmínőségűre fejlődött), és megálmodták a tökéletes vetítőtermet, ahol végre mindenki egyformán jól látja a vásznat.

FORRÁS: SCOOTEROMA

Róma Vespával. Az olasz főváros mindig is hatalmas szabadtéri múzeum volt, ami különösen jól jön a karantén feloldása után idelátogató turistáknak. Valójában a graffitit is a rómaiaknak köszönhetjük: az ókori falfreskók kora óta rengeteg helyi és nemzetközi street art művész rakta le a kézjegyet itt. A legmenőbb egy igazi olasz Vespán ülve felfedezni ezeket a Scooteroma robogós street art városnéző túráin, ahol a távolságtartás miatt sem kell aggódni.

Laborban előállított húsból, 3D-nyomtatással készíti legújabb csirkeugratsmenüjét a KFC. Ízre állítólag épp olyan, mint az igazi csirke, csak sokkal környezet- és állatbarátabb, hiszen még gazdaság sem kell hozzá. A gyorsétteremlánc már jó ideje dolgozik a „bionymtatott” hús kifejlesztésén, ám más termékekkel szemben az övéké nem tisztán vegán, hanem csirkehussejtekből és növényi rostokból készül. Ősztől elvileg mi is megkóstolhatjuk.

FOTO: BRIAN ADAMS PHOTOGRAPHY

Eszményi lebegés. Több mint másfél millió csomóból és közel 200 kilométernyi ultravékony polietilén fonálból készült a világ eddigi legnagyobb lebegő szobra Floridában. Janet Echelman alkotása egy híres Martin Luther King-idézetből született: „Az erkölcsi univerzum íve hosszú, de az igazság felé hajlik.” Az égbolt folyamatosan változó vászon fölötté, ahogy lebeg a szélben, változtatva az alakját és a színét is. Miközben kiáll a fekete közösség egyenlő jogai mellett, a lebegő szobor a természet és az urbánus dizájn közös, harmonikus tereként működik. Tartóssága és rugalmassága a metaforája annak, ahogy együtt élnünk kellene.